

ABBAS CILGA

GÜLÜMSİYEN
SOKAK

ÖZYÜREK YAYINEVİ

GÜLÜMSİYEN SOKAK

ABBAS CILGA

“... Şunu anladım ki bu sokak gülümsüyor! Bundan önceki günlerde de ağlıyormuş meğer!

Bakımsız, hor kullanılan, kirli sokaklar ağlar. Onların görünüşlerine bakarak anlayabiliriz bunu. Şimdi şu sokağın gülümsediğini görünüşe bakarak anlamıyor musunuz?

İnsan eli, insan emeği bu sokağı gülümsetti. Dilerim diğer sokaklarımızın tümü böylesine gülümserliğe kavuşur...”

ÖZYÜREK YAYINEVİ

Nuruosmaniye Cad. No: 8 Cağaloğlu/İSTANBUL

Tel: (212) 513 64 17 Faks: (212) 520 22 85

www.ozyurekyayinevi.com

ISBN 978-975-476-836-7

9 789754 768367

ABBAS CILGA

1935'te Sivas Kangal'da doğdu. İlkokulu köyünde tamamladıktan sonra Pamukpınar Köy Enstitüsü'ne devam etti. Beş yıl ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra İstanbul Eğitim Enstitüsü Pedagoji bölümünü bitirdi. İlköğretim müfettişliği, yöneticilik, öğretmenlik görevlerinde bulundu. 1996'da İstanbul'da yaşamını yitirdi.

1973 yılında Arkin Çocuk Edebiyatı Ödülü, Türk Ticaret Bankası Çocuk Oyunları Ödülü, 1974 Dünya Çocuk Yılı'nda Kültür Bakanlığı Öykü Ödülü, Milliyet Çocuk Oyunları Ödülü, Sıtkı Dost Çocuk Edebiyatı Öykü ödülleri aldı.

Yapılan: Kedi Kavgası, Yusufçuk, Yaramazlar Kuyusu, Müjdecî Hüsnü, Şaşar Ali, Kim Sevmez Uğur Böceklerini, Tomcik ile Bilek, Dedemin Öyküleri , Atmacalar Ağladı, Herodot Dede, Masa Üstündeki Kavga, Küçük Gezgin, Bülbüller Özgür Olsun, Han Yaptırma Yarışı, Yıldız Tarlası, Özgürlüğün En Yücesi, Sıpanın Dört Yıllığı, Karaçalma, İnci Dizisi, Dokunduğum Altın Olsun, Öfkeli Boğa, Yavru Yunuslar Ekibi, Kurtların Köye İndiği Gece, Beyaz Dinlence, Gülümseyen Sokak, Boz Fare'nin Serüvenleri, Cini'nin İlk Gezisi, Ya Kediler Ya Ben.

Tiyatro Eserleri: Küçük Hakan, İmbö.

Abbas Cılga

Gülümseyen Sokak

Çağdaş Çocuk Kitapları Dizisi: 111

ISBN: 978-975-476-836-7

Sertifika No: 0107-34-006686

© Özyürek Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.

Üçüncü Baskı: Eylül 2012

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık

Sertifika No: 12088

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince Özyürek Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.'ye aittir.

ÖZYÜREK YAYINEVİ

Nuruosmaniye Cad. No: 8 Cağaloğlu/İSTANBUL

Tel: (212) 513 64 17 Faks: (212) 520 22 85

www.ozyurekyayinevi.com

ÇAĞDAŞ ÇOCUK KİTAPLARI Dizisi

ABBAS CILGA

GÜLÜMSEYEN SOKAK

ÖZYÜREK

GÜLÜMSEYEN SOKAK

İmece

Ressam Bihrat Bey, sürücüye 'dur' uyarısında bulunan trafik polisi gibi el kaldırdı. Meraklı bekleyiş içindeki kalabalık çocuklar topluluğuyla yetişkinler suskunlaştılar. Tümünün bakışları genç adama dönüktü şimdi...

Ressamın koyu mavi gözleri, kısa kesilmiş kırmızı bir sakalı vardı. Yüzünün rengiyle sakalının rengi uyum içindeydi...

Suskun topluluğa karşı konuştu ressam:

"Sevgili arkadaşlar!

Bugün, nisan ayının yirmi üçüncü günü. Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı günümüzdeyiz. Bu yüce bayramı kutladıktan sonra, burada toplandık. Burayı da ikinci bir bayram yerine dönüştürdük. İmece yapmak amacıyla toplanmış bulunuyoruz...

'İmece' sözcüğünün anlamını biliyorsunuz ya, ben yine de açıklamada bulunmak istiyorum:

'İmece' sözcüğünün karşılığı 'yardımlaşmak'tır. Kişilerin bir araya gelip el birliğiyle iş yapması, iş başarmasıdır imece. Biz de el birliğiyle, yardımlaşmakla iş yapıp iş başaracağız. Bizim imecemiz, 'resimleme imecesi' olacak. Birlikte çalışarak, yardımlaşarak Üryanizade Sokağı'nın duvarlarını baştan sona resimleyeceğiz..."

Ressam sustu. Söyleyeceklerini söylemiş olmalıydı. Karşısındakiler sessiz, kıpırtısızdı. Bu sokağın çocuklarca resimlendirileceği günlerce önce duyulmuştu çevrede. Çocuklar sevinmiş; yetişkinler de şaşkınlık, inanmazlık yaşamışlardı. Çünkü yaşamları boyunca sokak resimleme çalışması görmemiş, duymamışlardı. Duvarlara resimler, karikatürler çiziliyordu. Ama öylesi davranış yaramaz çocuklara özgü aykırı davranışlardı. Bihrat Bey çocuk değildi. Hele yaramaz bir çocuk olmaktan uzaktı yaşı gereği. Ayrıca ünlü bir ressam olarak saygınlığı vardı çevrede. Böyle birinin sokak resimletmesi, çocukları toplayıp duvarları resimlerle doldurması da neyin nesiydi?

Hem çocuk resimleri ne kadar etkili, ne kadar güzel olurdu ki? Ünlü bir ressam nasıl olurdu da çocuk resimlerini beğenir, önemser, duvarları onların resimleriyle doldurmak için kendilerini böyle bir işin içine çekebilirdi?

Ünlü ressamın amacı şaka yapmak olamaz mıydı? Duvarları kargacık burgacık resimlerle doldurtup, ge-

lip geçenlerin gülümsemesini sağlamak istiyordu belki de...

Ressam yeniden konuştu:

"İmeceyi böylece öğrendikten sonra hemen işe koyulup, hemen imeceye başlayabiliriz arkadaşlar!

Sokağımızın duvarları baştan sona resimlerle donatılacak. İşimiz ok. Zaman yitirmemiz hiç uygun değil. Böylesi güzel bir imece için çevremiz çocuklarının ilgi duyuruşu, bunca ocuk arkadaşımızın buraya toplanişı, beni mutlu etti. Ayrıca sayın annelerin babaların, sayın yetişkinlerin imecemizle ilgilenişi de çok onur verici, çok sevindirici bir olay doğrusu. Sizlere de, sayın yetişkinlere de teşekkür ederim...

Bugün aynı zamanda ocuk bayramını yaşıyoruz. ocuk yürekleri coşku dolu. Bu coşkulu günümüzde coşkuyla çalışacağız. Coşkulu kişiler güzel resimler üreteceğiz. şu bakımsız sokak güzelliğe kavuşacak.

Sokaklar da birer varlıktır. Onlar da bakım, ilgi görmek isterler. Bakılınca, temizliğe, güzelliğe ulaştırılıncasokaklar mutlu olur. Bakımsız kalmışsa sokaklar mutsuzdur. Mutsuz sokaklardan geçenler de mutlu olmazlar. Çünkü i aydınlığına varılamaz öylesi sokaklarda. Öyleyse bakım, ilgi, hem sokağı mutlu eder hem de insanları...

Sözlerimi daha fazla uzatmak istemiyorum. Konuşmak, konuşanı dinlemekten çok çalışmaya, iş üretmeye gereksinmemiz var bizim...

Son olarak şuna değineceğim: Resim yaparken, içinizden geldiği gibi davranmalısınız. Resimlemeyi içtenlikle, kendinizi zorlamadan sürdürmelisiniz. İçtenlikli davrananların resimleri güzel, sevimli, etkileyici olur. Resimde başarıya ulaşmanın yolu, içtenlikten geçer.

Bir imecede bulunacağız. Imeceler dostluk, yardımlaşma, kardeşçe duygularla yürütülür. Eserler, güzellikler üretmede başarıya ancak böyle varılır. Buyurun! Sizleri resimleme imecemize başlamaya çağırıyorum çocuk arkadaşlarım!..

Niçin Bu Çekimsizlik?

Rehber kişi çağırısına olumlu yanıt alamadı. Herkesi çalışmaya çağırmıştı ama hiç hareket eden yoktu. Donup kalmış gibiydiler, imece için toplanmış olan çocuklar!

Ressam gülümsedi. Kırmızı yüzü daha da kırmızılaşmıştı gülümseyince. Önünde sıralanmış suyu, boya kovalarını, fırçaları göstererek:

"Buyurun arkadaşlar! Görüyorsunuz her şey hazır, sizi bekliyor. hemen işe koyulmalıyız. Çünkü bu işi biz yapacağız," dedi.

Ama kimsenin işe koyulacağı yoktu!

"Niçin bu çekimsizlik?" diye sordu topluluğa bakarak.

Sorusuna yanıt alamadı. Bir zaman yere baktı. Ne yapması gerektiğini düşünüyor olmalıydı. Herkesle göz göze gelmeye özen göstererek konuştu:

“Çekimser davranışınızın nedenini anlıyorum galiba. ‘Duvarı kirletme’ düşüncesinin etkisinde kalarak çekimserlik yaşıyorsunuz. İçinizden bu düşünceyi kovamıyorsunuz. Eğer bu düşünceyi kovup ‘suç işleme’ duygusundan kurtulamazsanız hiçbir iş yapamayız, bugün burada gerçekleştirmeyi düşündüğümüz imeceyi başaramayız. Biz bugün burada, ‘bilinçli resimleme’ çalışmaları yapacağız. Duvarları kirletmek için toplanmış değiliz. Hem şunu da bilin ki duvar sahipleriyle bir bir görüştük. Duvarların resimlenmesi için sahiplerinden izin aldık. Duvarları güzelleştireceğiz. Duvarları kirletmekle, resimleyip güzelleştirmek ayrı şeylerdir...”

Duvarlara karikatür yapmak, yazı yazmak gibi aykırı davranışlardan uzak olacağız. Biz bu sokağı güzelleştirme, bakımsız duvarları bakımlı duruma getirme çalışmalarında bulunacağız. Bunu böyle düşünün. Haydi bakalım! Kurtarın kendinizi çekimserlikten...”

Ressamın son söylediklerinin de bir yararı olmamıştı. Çocuklar yine çekimserliklerini sürdürüyorlardı. Rehber, başını sağa sola oynattı şaşkınlık belirtisiyle. Ne yapmalıydı da topluluğu işe çekmeliydi?

Oğlu Tan’la göz göze geldiler o sıra. Tan’ın yanında arkadaşlarından Seçil ile Burak vardı. Bu işi çevreye

duyuran, bunca çocuğu buraya çeken onlar olmuştı. Niçin o üç çocukla işe başlamasındı?

“Tan! Seçil! Burak! Üçünüz de gelin buraya,” dedi.

Üç arkadaş kalabalıktan sıyrılıp yaklaştılar.

“Haydi Seçilciğim! En çalışkanları sensin kızım. Bu işe seninle başlamak iyi olacak. Fırça kutusundan fırça al yavrum. Boya da al! Hem de resimlemeye başla bakalım...”

Seçil’in yüzünde gülümsemeler oluştu. Boyama malzemelerine doğru yaklaştı. Diğer iki arkadaşı da kendisini izlediler. Şimdi üçü de birer fırça tutuyorlardı ellerinde.

O sıra beklenmedik bir canlanma oldu. Fırça kutusuna doğru koştu çocuklar. Yetişen aldı. Sona kalanlar fırça alamadılar. Bu olay Bihrat Bey’i sevindirmişti. Gülümsüyordu şimdi...

Elinde fırça tutanlar, söz birliği etmişçesine kırmızı boya kovanının başında toplandılar. Belli ki kırmızı boya kullanmak, kırmızıyla çalışmak istiyorlardı. Ressam, uyarıda bulunmanın yararlı olacağını düşünmüştü:

“Dinleyin arkadaşlar! Her arkadaşımız neyin resmini yapacağını düşünmeli ilkin. Buna karar verdikten sonra renk seçimine yönelmeli. Tümünüz kırmızıyla yapılacak resim düşünmüş olamazsınız. Kırmızı size çekici gelebilir. Ama yapmak istediğiniz resme uygun düşer mi düşmez mi? İlkin bunu düşünmek zorundasınız...”

Bir de arkadaşlar; önce açık renkleri kullanmalı, daha sonra onun üstüne koyu renkleri vurmalsınız. Dedğim gibi yaparsanız resminiz daha canlı olur, belirginlik kazanır. Anlaştık mı arkadaşlar?..”

Yanıt veren olmadı...

Çalışma başlamıştı. Duvarla boya kapları arasında hızlı bir gidiş geliş gözleniyordu.

Yetişkinler çocukların arasından çekilmişlerdi. Küçük gruplar oluşturarak resimcilere seyircilik ediyorlardı. Onların çalışkan, iş sever, içtenlikli oluşlarına şaşırmışlardı.

Mimar Cengiz Bey’le yazar arkadaşı Mehmet Sönmez de oradaydı. Onlar da büyük bir merakla, ilgiyle izliyorlardı çalışanları. Arada ressam da yanlarına geliyor, çok beklemeden ayrılıyordu. Çalışanların arasında, yanında olmak zorunluluğu duyuyordu. Onları yakından izlemezse yanlışlık yapabilirlerdi. Yanlıştan dönmek boşa zaman, boşa emek harcamak olurdu. Emek, zaman önemliydi oysa. Ayrıca grup başı grubun dışında kalırsa grubun ilerlemesi ağır olurdu. Durmadan sorular da soruyorlardı. Soruları yanıtlamak, arada fırçayı alıp çalışma örnekleri göstermek gerekiyordu. Yeni bir uyarı için ayrıldı arkadaşlarının yanından. Yüksek sesle konuştu:

“Bazı arkadaşlarımızın fırça tutuşunda yanlışlık görüyorum. Fırça, keser sapı tutar gibi tutulmaz! Bu aykırı bir davranıştır resim yapmada...”

Fırça resmin kalemidir. Yazı kaleminizi nasıl tutuyorsanız, resim fırçanızı da öyle tutacaksınız. Bir dakika lütfen! Herkes bana baksın da fırçanın nasıl tutulması gerektiğini benim elimde görsün!..”

Çalışmayı bırakıp rehber baktı resimciler. Fırça tutuş şeklini onun elinde gördüler...

Bihrat Bey yine yetişkinlerin yanına gelmişti. Onlardan biri dedi ki:

“Şaştım kaldım doğrusu! Bu ne çalışkanlık! Bu ne yaratıcılık! Çok sevimli, çok etkili resimler üretiyorlar! Niçin böyleler ki? En başarılı çocukları mı seçtiniz Bihrat Bey?”

Ressam, kaşları çatık konuştu:

“Hayır! Hayır! Hiçbir seçim yapılmadı. Hiçbiri de resimlemeye zorlanmadı. İsteyenler geldi. Fırçayı da önce davrananlar aldı. Ama bu fırça alamayanların resim yapmayacağı anlamına gelmez. Arada değiştireceğiz çalışanları. İşe sonradan girenlerin ürünlerinde sizi etkilediğini göreceksiniz...”

“Niçin etkili oluyor çocuk resimleri?” diye sordu bir başkası.

Ressam:

“Çünkü içinden geldiği gibi çiziyor çocuk. Böyle olunca da yapıtları sevimlilik, cana yakınlık, sıcaklık kazanıyor...”

Yazar girdi söze:

“İyi ki bugün seni ziyarete gelmişim Cengizciğim. Ziyaretine gelmeseydim bu uyumlu, bu üretken, bu

çalışkan imece grubunu, bu sevimli resimleri göremeyecektim. Çok iyi etmişim geldiğime, çok iyi!

Hem biliyor musunuz arkadaşlar? Beni yıllar önce sine götürdü bugün burada gördüklerim. Ben köy enstitüsünde okudum. Bizde de imece vardı. Okulun tüm işlerini biz öğrenciler imeceyle yürütürdük.

Okul binalarımızı kendimiz yaptık. Kendi okulumuzu kendimiz kurduk. Tarlalarımız vardı. Tarlalarımızı kendimiz ekip biçiyorduk. Toprağın nadaslanması, tohumun ekilmesi, ekinin biçilmesi, ürünün harman edilmesi, kaldırılması bizde imeceyle yürütülüyordu.

Hayvan da beslerdik biz. Hayvanlarımızın bakımı da bizim işlerimizdendi. Bunu nöbetle yapar, o işte de imece uygulardık.

Çocuklar arılar gibi çalışıyor görüyorsunuz. Biz köy enstitüsü öğrencileri de bunlar gibiydik. Kendi işimizi kendimiz görmeye alışkındık hem de öyle oluşumuzdan övünç duyardık. Hey bizim imeceli yıllarımız hey!”

Bihrat Bey:

“Köy enstitülerini göremedim yaşım gereği. Ama o okullarla ilgili çok yazı, çok kitap okudum. Ne iyi okullarmış meğer! Şimdi olsaydı koşa koşa gider, köy enstitülerinde görev yapardım. Çok severim birlikte iş yapmayı, birlikte başarmayı, çalışkan gruplar arasında olmayı...”

Mimar:

"Ekiple çalışmanın güç, yorucu yanları vardır. Ama kendine özgü coşkusu da çok hoştur doğrusu," dedi.

Yazar, aynı zamanda şair olan mimar arkadaşına:

"Bugün burada yaşanan coşkunun şiirini yazarsın, değil mi Cengizciğim?" diye sordu.

Cengiz Bey gülümseyerek:

"Olur. Niçin yazılmasın?" dedi.

Mehmet Sönmez:

"Bu güzel işi kim düşündü Allah aşkına?" diye sordu.

O sıra yanlarına genç bir kadın yaklaştığından, yazarın sorusunu yanıtlanamadı.

Genç kadın:

"Çay hazır Cengiz Ağabey. Buyurun..." dedi.

Genç kadın, Cengiz Bey'in bürosunda staj yapan mimarlık fakültesi öğrencisiydi. İyi bir mimar olmak istiyordu. Ünlü mimar Cengiz Bey'e de çok saygı duyuyordu.

"Hemen gelelim Lale. Haydi çay içmeye arkadaşlar!" dedi mimar.

Ressam:

"Ben gelemem ağabey."

"Gelemez misin? Niçin?"

"Çalışma ekibimden ayrılmak olmaz. Sürekli gözlem, sürekli aralarında dolaşmam gerekiyor."

"Öyleyse çayını buraya göndeririz..."

"Bana çay göndermeyin!"

"Niçin ama?"

“Ben karşılarında çay içerken, imececilerde de çay içme isteği doğar. İşi bırakıp da çay içmeye nasıl git-
sinler? İçsel rahatsızlık yaşarlar. İçsel rahatsızlık da ve-
rimi düşürür. Bu nedenle bana çay göndermeyin.
Ekip başi olarak ayrıcalıklı davranışlarda bulunmam
hiç doğru olmaz...”

Ressamı hayranlıkla dinleyen yazar, coşkulu konuştu:
“Yaşa! Var ol Bihratiğim! Ekip başi böyle olmalı iş-
te! Sen gerçekten köy enstitülerinde, o imececiler ara-
sında çalışacak biriyymişsin ama ne yazık ki o okullar
yok şimdi! Köy enstitüleri kapatıldı. Kendi işini kendi
yapanların okulları kapatılmasaydı sen orada çalışır,
Çok yararlı olurdun. Hem de mutluluk verirdi sana a-
lışmaların...”

Bu Güzel İşi Kim Düşündü?

Mimar Cengiz Bey yazarla birlikte bürosuna ilk gi-
rişte sağ yana düşen odaya girdi. Uzunca bir masa
vardı ortada. Sandalyeler diziliydi uzun masanın ev-
resinde. Üryanizade Sokağı’nı gören geniş bir pence-
resi bulunuyordu odanın. Orasını toplantı odası ola-
rak kullanıyordu Mimar Bey.

Birer sandalye çekip karşılıklı oturdular.

Mimar:

“Dışarıda sorduğun sorunun yanıtını alamadın
Mehmetçiğim. Sorunu şimdi yanıtlasam olur mu?”
diye sordu arkadaşına.

Yazar unutmuştı konunun ne olduğunu.

"Ne sormuştum ki Cengizciğim?" dedi.

"Bu güzel işi kimin düşündüğünü sormuştun ya."

"Tamam! Tamam! Böyle bir sorum olmuştu. O soruyu yine soruyorum Cengizciğim... Gerçekten kim düşündü bu güzel işi?"

O sıra Lale Hanım girdi içeriye. Yuvarlak bir tepsi içinde iki bardak çay getirmişti.

"Ah Lale! Bu işi de mi sana yaptırıyorlar? Getirseydiler..." dedi mimar.

"Ben getirdim, ne olacak? Bu kendi isteğim," dedi mimar adayı.

Lale Hanım odadan ayrılınca Cengiz Bey söze girdi:

"Bu odanın bizim toplantı odamız olduğunu biliyorsun Mehmetçiğim. Ben burayı, burada oturmayı çok severim. Çünkü sokağa bakar. Hem doğaya, hem insanlara yakındır. On gün kadar önceydi. Yorgun bir günümdeydim. Kalktım. Buraya attım kendimi..."

Pencereyi açtım. Odaya bahar havası doldu birden. Şu bizim eğik ağaç var ya...

İşte o ağaca serçeler konmuştu. Yapraklar arasında birbirlerine bir şeyler anlatmaya çalışıyorlardı. Kendi aralarında anlaşmazlığa düşmüş gibiydiler biraz da. Yüksek sesle tartışıyordu serçeler..."

"Anlıyorum," dedi yazar.

"Temiz hava... Kendi dillerince tartışmaya girişmiş minik kuşlar..." Bunlar bende başka düşünceler çağrıştırdı. Düşüncelerim şöyleydi:

"Birazcık da olsa doğaya yakın olmak ne güzel! Yorgunluğu, sıkıntıyı unutturuyor insana doğa. Keşke işyerim kentte olmasa da uzayıp giden yeşil araziler içinde olsa. Çevremde kavak ağaçları görsem. Uzun, nazlı görünümlü, rüzgârda hafif sallanan kavak ağaçları...

Kulaklarıma kent sesi, makine sesi geleceğine kavak ağaçlarının rüzgârda titreşen yapraklarının sesleri gelse... Yaprak seslerine kuş sesleri de karışsa... Sabahları horoz sesleriyle uyansam...

Horoz ötüşleri ne güzeldir, değil mi? O sesle uyanmak çok hoşuma giderdi çocukluğumda. İnsan bir horozdan uyanma uyarısı almışsa güne daha dinç, daha güvenle başlamaz mı?.."

Cengiz Bey bir kahkaha attı. Kahkaha atmak, kırçıl sakalının kıllarını birbirine karıştırmıştı sanki! Elini aceleci olarak yuvarlak yüzünü çevreleyen top sakalında gezdirdi. Sonra da dedi ki:

"Benim böylesi düşünceler üretmem, aç tavuğun düşünde kendini mısır ambarında görmesiyle eşdeğer! İşim kent insanlarıyla, işyerim kentte. İşsiz de yaşanmaz. Nasıl olur da yemyeşil araziler içinde, kavak ağaçlarının yaprak hışırtılarını dinleyebileceğim bir yaşam düzeni kurabilirim ki? Ah keşke kurabilsem ama olanaksız...

Böylesi düşleyişlerim, düşüncelerim daha da uzar. Ama tam karşıımızdaki evin bahçe duvarı engel oldu bana. Çünkü o duvar her gün, her bakışta canımı sı-

kar dururdu. Briketle yapılmış duvarda bir yığın delik açılmıştı. Deliksiz yerler de çizilmiş, kirlendirilmiş, kötü kullanılmıştı...”

“O duvarın durumunu ben de biliyorum. Size gelip giderken hep görüyordum zavallının bakımsızlığını...” dedi arkadaşı.

“Karşımızdaki duvar çirkindi ve diğerleri güzel miydi sanki? Duvarların çirkinliği, bakımsızlığıdır. Bu sokak içindeki diğer duvarlar da bakımsızlığın çirkinliğini yaşıyorlardı...”

Ne yazık, bizde sokaklara, sokak duvarlarına saygı arama! Saygılı olsak sokaklarımızı temiz tutar, duvarları yazıp çizmeyiz. Saygılı olsak duvarları kendi aklımızca çizdiğimiz karikatürlerle, çirkin sözlerle doldurmayız...”

“Haklısın!” dedi yazar.

“Haklıyım ya neye yarar böyle bir haklılık? Keşke böylesine haklılıklarım olmasaydı...”

Mimar, bardağından çay yudumladıktan sonra sürdürdü konuşmasını:

“Sokaklar, evlerin evidir. Biz insanlar bakımsız, hor kullanılmış, pis evlerde rahat edebilir miyiz? Sivasız, badanasız bırakılmış, çirkin çizgilerle duvarları kirletilmiş evlerde bunalıma düşmez miyiz?”

“Düşeriz...”

“O sıra Bihrat geldi buraya. Biraz önce sıraladığım soruları ona da sordum. Beni doğrudan da dedi ki:

‘Duvarları mutsuz eden hor kullanılmalarıdır. Mut-

lu eden de temiz bakılmaları, güzel resimlerle, tablolarla süslenmeleridir.'

Ondan güzel bir yanıt aldığım için sevinmiştim. Karşımızdaki mutsuz duvarı gösterdim. 'Bu duvardan başlayarak sokağımızın tüm duvarlarını resimlendirmeye ne dersin Bihrat? İlk onarımdan geçirilmeli duvarlar. Onarım işini ben üstleniyorum!' dedim.

Bihrat gülümsedi. Utangaç utangaç yere baktı. Sonra:

'Aman ağabey! Benim bu sokağın duvarlarını resimlemem haftalarımı, belki de aylarımı alır! İki ay sonra da sergim var. Galeri sahibiyle sözleşme yaptık. O iş olmasaydı senin hatırın için yapardım düşündüğünü. Ama sergi işi elimi kolumu bağlamış durumda,' dedi.

Ben:

'Bu iş için iki gün yeter sanırım,' dedim.

Bihrat gülümseyerek baktı bana. Utangaç bir gülümseyişteydi. Yüzünün kırmızılığı çoğalmıştı. Ben onun kırmızılığı çoğalan yüzüne bakarak:

'Sokak iki gün içinde resimlenecek Bihratçığım. Hem de iyi korunacak. Resimler yazılmayacak, çizilmeyecek. Duvara sataşmayı seven çocuklara karşı çıkılacak!' diye konuştum.

Arkadaşım sordu:

'Peki bu iş nasıl başarılacak? Bu işin gizi nedir sizce?'

Düşüncemi açıkladım:

'İşin içine çocukları katacağız. Resimlemeyi çocuklar yapacak senin denetiminde. Kim yapıtına saldırır ki? Kim yapıtına afişlere yapılanı yapar ki? Çocukları iyi tanırım. Onlar hem çok üretken hem de böyle durumda koruyucu, kollayıcı olurlar,' dedim.

Şunları da ekledim:

'Bilirsin duvardaki zavallı afişlere yapılanları... Afişteki kadına bıyık, erkeğe sakal, boynuz falan takarlar. Daha olmadık ne işler gelir afişlerin başına.

Ama senin denetiminde çocuklara resim yaptırtıp burayı onlara resimletince iş değişecektir. Resimler yazılmayacak, çizilmeyecektir. Gözleri gibi koruyacaklardır, yağmurdan yaştan bile korumaya yöneleceklerdir. Sen resimlemede rehberlik yapmaya var mısın?'

Bihrat, söylediklerimi akılcı bulmuştu. Mavi gözlerinde ışık bollaşmıştı birden. Coşkuyla:

'Varım ağabey! İstediyin zaman işe başlayabiliriz!' diye yanıt verdi.

Böylece onunla toplu çalışma, toplu başarıma kararı aldık. Bu iş imeceyle yapılır. Çocukları imeceye çağırdık. Sen de beni haklı buluyor, resimlerin iyi korunacağına inanıyorsun, değil mi Sönmez?"

Yazar:

"İnanmaz olur muyum hiç? Ne iyi düşünmüş, ne iyi etmişsiniz. Ellerinize sağlık, düşüncelerinize gürlük dilerim. Gürlük dileğimi sakallarınız için de belirtirim. Memlekete sakal kıran hastalığı girerse senin kırçıl,

Bihrat'ın kırmızı sakalına hastalığın uğramamasını taa yürekten isterim..."

Yazarın şakacı konuşması çok hoşuna gitmişti mimarın. Arkadaşının gözlerinin içine baka baka kahkaha attı. İki arkadaş kahkaha sesleriyle doldurdular odayı. O sıra Lale Hanım odaya girmeseydi, kahkahaları daha da uzayıp giderdi. Yeni gelen, iki yetişkin kişinin neşeli görünümüne gülümsedikten sonra:

"Şeref Bey sizi bekliyor. Ne diyelim efendim?" dedi.

Mimar hemen ciddileşti.

"Geldi mi Şeref Bey? Ben de onu bekliyordum. Sen burada çay içmeye devam ederken, ben de onunla konuşsam olmaz mı Mehmetçiğim? bir iş görüşmesi de..." dedi.

Yazar telaşlı:

"Hemen! Hemen! Bir saniye bile beklemeden gitmelisin. Ben Lale Hanım kızımızdan bir çay daha rica ederek bu dinlendirici odanızda rahatıma bakabilirim. Buyur Cengizciğim, buyur!" diye yanıt verdi.

Ben de Burayı Yazmalıyım

Arkadaşı gidince kalkıp pencere kıyısına yaklaştı yazar. Resimleme sürekli ilerliyor deniziyle, adalarıyla, kuşlarıyla etkileyici bir görünüm oluşuyordu duvar boyunca. Arada buraya uğrardı. O günlerin duvarıyla şimdiki duvar arasında büyük ayırım olduğunu şaşkın-

lık içinde dūşündü. Bihrat Bey'in konuřması geldi kulaklarına:

"Fırçanıza boyayı çok alıyorsunuz arkadaşlar! Fırçalardaki fazlalık, boya kabıyla duvar arasında yerlere dökülüyor. Boyamızı gereksiz harcamalardan kaçınmalı, boyaya karşı saygılı olmalıyız.

Unutmayalım ki yere dökülen boya yerde çirkin bir görüntü oluşturur. Niçin 'çirkin' olarak düşünüyüyoruz dökülmüş boyayı? Çünkü amaçsız kullanılmıştır. Bunun önüne geçmek için de fırçayı boyaya az daldirmalıyız...

Bir de şu var: Yere dökülmüş boyaların başına küçük çocuk arkadaşlarımız toplanıyor. Parmaklarını kullanarak şuraya buraya resimler yapmaya kalkıyorlar. Bu işimize, imecemize aykırı bir davranıştır. Biz bugün burada duvarları resimleme imecesi yapıyoruz. Fazlalıklar, çirkinlikler üretme amacıyla değiliz!"

Yazar geri çekildi pencere kıyısından. Dışarıda herkes yoğun çalışmalar içindeyken, kendisinin bu odada işsiz, uğraşsız kalması hoşuna gitmemişti. Aykırı da olsa küçük çocuklar bile bir işin, uğraşın içinde olmak istiyorlardı. Oysa kendisi işsiz, uğraşsız geçiriyordu zamanını. Bu hiç de hoş bir davranış şekli değildi. Bir şeyler yapması, bir şeyler üretmesi gerekirdi.

Varıp çantasını açtı. Sarı yapraklı defteriyle, siyah yazan tükenmez kalemını çıkardı. Yanında birileri varmış da onlara söylüyormuş gibi konuştu:

“Gerçekten de bu çalışma gününde, bu çalışkan imececilere karşı boş durmak ayıp oluyor, değil mi? Ben de bir şeyler yapmalıyım. Ben de burayla ilgili bir şeyler üretmeliyim. Bir öykü yazamaz mıyım acaba.”

Sarı yapraklı defterini açtı. Siyah yazan tükenmezinin ucuna bakarak düşünmeye yöneldi. Düşündükçe kaşlarının çatıklığı gidiyor, yüzünde gülümsemeler oluşuyordu. Sandalyeye iyice yerleşti. Büyük harflerle öyküsünün başlığını yazdı sayfanın ortasına. Sonra da aklından geçenleri hızla yazıya dönüştürmeye koyuldu...

Aydede'yle Bulut

Ötelerden doğan Aydede, sarı renkli hem de koskocamandı! Belirsiz adımlarla kente doğru yaklaşıyordu. Soluklanmaktan çekinir gibi sessizdi...

Kentin pek çok sokağını görüyordu. Üryanizade Sokağı'nı görünce şaşkınlıktan birden. Coşkuyla doldu Aydede'nin yüreği. Coşkusunun etkisiyle sarı tombul yanaklarında kızarmalar oluştu...

“Oh! Oh! Oh! Bu sokak nasıl değişmiş, nasıl da güzelleşmiş böyle! O bakımsız, kirli, sevsiz duvarlar gitmiş de yerine resimlerle donatılmış sevimli duvarlar gelmiş!.. Şu temizliğe, şu resimlerin güzelliğine bakın hele!.. Ah insanlar, ah! İsteyince güzellikler üretmeyi nasıl da beceriyorsunuz! Elinizle, emeğinizle güzellikler, yücelikler yaratmada çok becerikli, çok üstünlünüz doğrusu...”

Bakışlarını oraya çevirdiği için Üryanizade Sokağı'yla çevresi ışık bolluğu içindeydi şimdi. Işık bolluğu resimleri daha da canlı, daha da güzel gösteriyordu...

Kuzeyden güneye doğru ağır ağır kayan bir bulut geldi, Aydede'nin tam karşısında durdu. Sokak, lambası kısılmış oda gibi ışık azlığına uğramıştı birden! Resimler canlı, etkileyici görünümünü yitirmişlerdi ışık azlığında. Somurtkan, silik görünüm kazanmışlardı...

Beklemediği kişinin gelişiyse rahatsız olmuştu Aydede.

"Önümü kapattınız Sayın Bulut! Özene bezene resimlendirilmiş, temizlenmiş, düzeltilmiş sokağın seyircisiydim. Seyirciliğim mutluluğumdur. Biraz çekilir misiniz?" dedi.

Sesinde yumuşaklık vardı. Işık kaynağı birisinden böylesi konuşma dinlemek hoşuna gitmişti Bulut'un. Diğer ışık kaynakları böyle davranmazlardı kendisine. Yıldızlar uzak durur, konuşmazlardı. Güneş mi? Aman uzaklarda dursundu o! Konuşmayı bırakın, yakıcı oklarını tüm öfkesiyle salar dururdu üstüne üstüne! Damlacıklarını parçalayıp buharlaştırmaya, kendisini güçten düşürmeye çalışırdı. Bulutlar üst üste yığılarak güç birliği oluşturlardı güneşe karşı...

Bulut, yumuşak sesli Aydede'ye saygılı davranmaya özen göstererek dedi ki:

"Bağışlayınız efendim! Sizi rahatsız etmek amacında değilim. Renginizi sarı görünce durup bakmadan

edemedim. Çünkü sarı ilgilendirir beni. İşim sarı gözlemek, sarı aramaktır. Sarı kırların, bayırların, tarlaların, otlakların, yaprakların tümüyle ilgilenir; onların yardımına koşmak, onlara hizmet etmek isterim. Öyeleri için yükümü boşaltmayı severim. Sarı kovulsun, yeşil oluşsun, çevreler bol yeşile kavuşsun isteğiyle yaşar giderim...”

“Soylu bir uğraş,” dedi Aydede.

Bir iki saniye sessiz kaldılar. Bulut girdi söze:

“Anladığıma göre dünya seyircisi olmayı çok seviyorsunuz?”

“Sevmez olur muyum hiç? Onun kadar güzel bir güneş uydusu var mı? Dünyanın güzelliğinin etkisinde kaldım sürekli. Sonunda da onun uydusu oldum. Belki uydu olmayı hoş karşılamazsınız. Ama ben serüvenlerle, güzelliklerle dolu bu uyduyu seve seve, kendisinin uydusu olmaya alıştım. Siz de ilgileniyor, hep onun seyircisi olmayı istiyorsunuzdur umarım?”

“Ben de dünyaya bağımlıyım. Oluşumum onunla ilgili bir olaydır. Onsuz olamam. Sürekli ilgilenirim. İlgilenmem acıamamdan kaynaklanır...”

Aydede şaşkın sordu:

“Neee? Dünya’ya acıyor musunuz? Dünya güçlü bir varlıktır. Ona niçin acıyorsunuz ki?”

“Dünya’nın kendisine acımıyorum. Onun güçlü bir varlık olduğunun bilincindeyim. Benim acıamam, dünyanın susuz kalmış varlıklarınadır. Susuz ağaçlar, ekinler, çimenler, çiçekler acıma duygusu uyandırırılar

bende. Sararmış yapraklar, otlar görünce yüreğim burkular.

Susuzluk, yeryüzü bitkilerinde sarılık üretir. Bitkiye en yakışan renk yeşildir oysa. Susuz kalan, susuzluk çeken yerleri topa tutmak isterim. Benim toplarım sudandır. Toplarım, 'damla' der dünyalılar. Damlalarının birlikte yere dökülüşü 'yağmur' olarak adlandırılmıştır.

Yağmurum toprağı ıslatmalı. Yağmur sularım toprağın derinliklerine inmeli. Onu sertlikten, çatlamışlıktan kurtarmalı. O zaman mutlu olur toprak. Mutlu toprak verimli, üretken olur. Toprağın üretkenliği mutluluktur dünyalılara. Başkalarına mutluluk verdiğim için ben de mutlu olurum böylece.

Susuz kalmışın yanına koşmak benim görevim. Görevimi yaptıktan sonra, topraktan güzel kokuların yayıldığını duyumsarım. İşte o koku türküm, kahkaham, bulut oluşumun övücüdür..."

Bulut bunları söyledikten sonra sustu. Aydede girdi söze:

"Güzellikler üresin, toprağa kıtlıklar uğramasın diye görev yapıyorsunuz. Hiç kuşkusuz görevinizle övünç duymak hakkınız. Şimdi evlerinde, Üryanizade Sokağı'nı resimlemiş olan çocuklar da övünç içindedirler. Böylesi güzellikler yaratmış olanların övünmek hakkıdır bence..."

"Bence de," dedi Bulut.

Sonra da konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Şunu belirtmemde yarar var. Tüm sarılar mutsuzluk kaynağı değildir benim için. Tarlaları topa tutmuş ve ekinlerin büyümelerini, gelişmelerini sağlamışsam sonunda başaklar oluşur. Başak dolu tarlalardaki sarılığı severim. Öylesi sarılıklar karşısında övünç duyururum..."

"Sizi anlıyorum," dedi Aydede.

"Size bir soru sorabilir miyim?" dedi Bulut.

"Niçin olmasın?" diye yanıtladı Aydede.

"Dünya seyircisi olmak her zaman mutlu eder mi sizi? Mutsuz olacağınız olaylara tanık olmaz mısınız hiç?"

Aydede öksürdükten sonra konuştu:

"Dünya, sorunları çok olan iyi bir uydudur. Geceyi sokaklarda geçiren barınaksızlar var. İnsanlar arada birbirleriyle kavgaya tutuşuyorlar. Hele 'savaş' denilen büyük kavgalar yok mu? Çok acı veren, çok can sıkıp mutsuz eden olaylardan.

Savaş istemeyen, barıştan yana olan, 'Savaşa hayır!' diyenler de var. Öyleleri çoğalsın istiyorum. O zaman daha mutlu bir dünyanın seyircisi olarak daha mutlu olacağım..."

"Dilerim savaşız bir dünya görürüz karşımızda. Ormanları yakılmayan, çölleri çoğalmayan, verimsiz sarılığa karşı güç birliği edilen, dağları bayırları yemyeşil bir dünya..."

Kuzeyden güneye bir rüzgâr geçiyordu o sıra. Bulut'un daha da söyleyecekleri vardı ya rüzgârdan ya-

rarlanmayı, Aydede'nin isteğini yerine getirmeyi düşündü. Kendini rüzgârın sürükleyiciliğine bıraktı. Son sözleri şunlardı:

"Size iyi geceler, iyi seyirler dilerim. Eğer kuru, tozlu, yaprakları sararmış görürsem Üryanizade Sokağı'nı topa tutacağım. Çocuk emeğine, çocukların güzellikler oluşturmalarına saygı duyarım ben..."

Aydede gülümsedi. O gülümseyince resimlendirilmiş sokak bol ışığa kavuşmuştu. O da gülümser göründü çevresine...

Yemek

Cengiz Bey toplantı odasına girdiği sıra, yazar Mehmet Sönmez öyküsünün son sözcüklerini yazıyordu.

"Hayrola?" dedi arkadaşı.

Yazar, dalgınlığından sıyrılarak gülümsedi.

"Herkes çalışırken boş durmaktan utandım Cengizciğim. Köy enstitüsünde de böyleydik biz. Çalışanlara seyirci olmayı ayıp sayar, işin bir ucundan tutmak isterdik. Öyle öğretilmişti bize. Sen iş görüşmesindeyken, çocuklar iş yaparken boş durmak yakışsız geldi bana. Ben de oturdum, buradaki güzelliklerin sonucu olaylara bağlı bir küçücük öykü ürettim."

"Aman ne iyi! Bihrat'a da duyuralım bunu. Çok çok sevindir. Otursan da bugünü baştan sona yazsan?.."

“Olabilir... Ama sana da iş düşüyor. Ben yazarsam, sen de şairsin. Sen de bu çabayla, bugün üretilen güzelliklerle ilgili şiirler yazmalısın...”

“Haklısın Sönmez. Düşünmüyor değilim. İkimizle de kalmamalı burayı, bugünü işlemek. Bihrat da işe girişmeli. Duvar resimleyen çocuklarla ilgili birkaç tablo oluşturmaları...”

Çıktılar. Resimciler yoğun çalışmalarını sürdürüyorlardı. Resimleme dışında kalmış çocuk ve yetişkin topluluğuyla sokak iyice kalabalıklaşmıştı. Bihrat Bey boya malzemelerinin yanında dinlenerek çalışmaları izliyordu. Arkadaşlarını gülümseyerek karşıladı.

O sıra iki küçük kız yaklaştı yanlarına. Esmer yüzlü, kıvrıkcık saçlı olanı ağlamaklı konuştu ellerini göstererek:

“Ellerimiz boya oldu ressam amcacığım! Biz şimdi ne yapacağız peki?” dedi.

“Ellerinizi boyadan arındırmak mı istiyorsunuz kızım? Çok kolay, çok! Plastik boyayla resimleme yapıyoruz biz. Böylesi boya suyla çıkar. İşte su kovaları. Daldırın ellerinizi, daldırın! Haydi güzelce ovun! Hiçbir şey kalmadığını göreceksiniz...”

İki arkadaş hemen su kovalarına yaklaştı. Ellerini ovmaya koyuldular. Ovdukça boyanın çıktığını görüyor, seviniyorlardı.

Yedi sekiz yaşlarında, mavi gözlü, sarı saçlı, yanaklarında hafiften çiller olan bir erkek çocuk geldi yanlarına koşarak.

“Ressam amca! Bülent Ağabey benim evimi, kendi evinin altında bıraktı. Evim yok oldu!” dedi.

Bu da aykırı davranışlardan biriydi işte! Uyarı gerektirdi. Resimcilere bakarak yüksek sesle konuştu rehberleri:

“Arkadaşlar bir dakika! Birbirinizin resminin üstüne resim yapıyor musunuz! Bu olay resim dilinde ‘resim kovmak’ olarak söylenir. Resim kovmak aykırı bir davranıştır, bencilliktir! Böylesi aykırı davranışlara, benciliklere yönelmeyelim. Güzellikler üretmeye çalışanlar bencil olmamalıdır! Öylelerinin yaptıkları güzel de olmaz. Benciller, güzelliklere varamazlar! Bundan böyle resim kovma olayları yaşanmasın. Başka şekildeki bencillikler de olmasın. Anlaştık mı arkadaşlar?”

İri yapılı erkek çocuklardan biri konuştu:

“Ama yerimiz dar Bihrat Ağabey! Herkes sığamıyor ki buraya!”

Konuşan, sarışın çocuğun resmini kovan Bülent’ti. Ressam yanıt verdi Bülent’e:

“Evet! Bazı yerlerde iyice darlık yaşanıyor. Kısa boylu olanlar, uzun boyluların arasında hiç rahat çalışamıyor. Biz bu işin nasıl sürdürüleceğini anladık sanıyorum. Yer sıkıntısı çekenler duvarın boş bölümüne, diğer duvarlara geçebilirler. Nasıl olsa bu sokağın tüm duvarları bizim resimleme alanımız. Rahat çalışacak şekilde yer ayıralım kendimize. Rahatsızlık içinde çalışmak başarıyı düşürür. Söylediğim gibi yapın arkadaşlar...”

Bitişik duvara, boş yerlere geçenler oldu. Uyarı iyi olmuş, rahatlama sağlamıştı.

Bazı çocukların yüzü boya içindeydi. Alnını, burnunu, yanaklarını boyayla lekelemişti çoğu. İş alaycılığa alsalardı gülünecek çok kişi vardı. Ama herkesin dikka-ti duvara, boyaya, işine dönüktü. Alaycılığa zaman yoktu. Alay işsizlerin, boş gezenlerin, zamanını değerlendirmeyi bilmeyenlerin davranış şekliydi. Hem o lekeler iş lekesydi. Çocuklar bu işi sevmişlerdi. Sevdikleri için lekeleriyle alay edilmezdi.

Anneler, babalar, büyükanneler, büyükbabalar, yetişkin diğer meraklılar resimci çocukların dikkatli seyircisiydiler. Çocukların bunca canlı, etkileyici yapıtlar oluşturuşuna şaşıyorlardı. İşin hızla ilerleyişi de ayrıca şaşkınlık yaratıyordu...

Mimar, ressam arkadaşına yaklaşıarak:

"Bihratçığım saat tam iki. Ben acıktım. Ben acıktığıma göre çocukların karnı zil çalıyor. Yemek için ara vermeyecek misin?" diye sordu.

Bihrat Bey açlığı, tokluğu unutarak kendini resimlemeye, resimleme işine vermiş çocuklara baktı gülümseyerek:

"İşin, çocuk yaratıcılığın karşısında duyduğum coşkuya kapıldım da açlığı, susuzluğu, yemeği unuttum ağabey! Çocukların aç oldukları gerçektir. Bir saat kadar ara versek nasıl olur bilmem ki?"

"İyi olur bence. Bunu kendilerine söylemelisin..."

Rehber kişi yüksek sesle konuştu:

“Arkadaşlar saat iki. Acıktınız. Bir saat kadar ara verelim mi? Yemek yedikten sonra yine devam ederiz.”

Kızlardan biri girdi söze:

“Hayır! Karnımız aç değil bizim. Aç olsak bile işimizi bırakıp da yemeğe mi gideceğiz?”

“Açsınız ama... Açlık verimi düşürür. Açlık yaratıcılığı engeller. Ben karın doyurmakta yarar görürüm...”

Erkek çocuklardan biri de:

“Akşama çok yeriz, akşama!” dedi.

Bir başka kız resimci:

“Bir öğle yemeği yemesek ne olurmuş sanki?” dedi.

Semtin fırıncısı Hamdi Usta yaklaştı o sıra:

“Sen bunların böyle söylediklerine ne bakıyorsun Bihrat Bey? Öyle aç, öyle açtırlar ki şimdi, önlerine taş atsan taşı yerler! Beni yemek olarak sunsan, kemiklerim bile kalmaz! Ben bunu düşündüm. Etli pide hazırlanıyor bizim fırında. Çok geçmez getirir bizimkiler. Siz o zaman görürsünüz bu küçük ressamların ne kadar aç, ne kadar tok olduklarını!” dedi.

Cengiz Bey çok sevinmişti Hamdi Usta’dan dinlediklerine.

“Hay yaşa! Hay var ol Hamdi Usta! Demek herkesten önce, herkesten çok sen düşündün çocukları? Çok yüce bir davranış doğrusu!” diye konuştu.

“Şunlara bakın siz! Arılar, karıncalar gibi çalışıyorlar! Biz de köy enstitüsündeyken imecelerde böyle olurduk işte!”

"Ne güzelmiş!" dedi Bihrat Bey.

Mimar arkadaşları:

"Birlikte çalışınca çocukların çalışma gücü çoğalıyor mu ne? Bunlar bir beraberlik içinde devleşiyorlar! Hani bir çocuk şarkısı vardır:

'Biz yedi cüceyiz,

On dört kollu bir deviz!' der.

Bizimkiler acıkmayan, susamayan pek çok kollu dev oldular! Bugün resimleme bitecek mi ne Bihratçı-ğım?"

Yazar kendini tutamadı:

"Var ol ustacığım! Çok cömert davranmış, çok da pide yapmışsın! Imececiler istekle, iştahla yiyecekler. Yaşadıkça da bu yemeği unutamayacaklar..."

Hamdi Usta'nın adamları yaklaşır tepsileri yere bıraktılar. Şişman, tombul yapılydı ikisi de.

Usta:

"Biz yaptık getirdik. Çocukları buyur etmek, yemeğe çağırmak da size düşer Bihrat Bey. Çünkü buranın başı, komutanı sizsiniz. Siz varken bizim karışmamız yakışık almaz. Hem bir ordunun tek başkomutanı olur. Komutan ikiye çıkarsa ordu ikiye bölünür. Ayrılan, bölünen ordudan da hayır gelmez. Öyle değil mi Cengiz Bey?"

"Doğru ustacığım, doğru..."

Resimcilere dönerek dedi ki ressam:

"Bir dakika tüm resimci arkadaşlar! Hamdi Amca'nız sizin çalışkanlığınızı, oluşturduğunuz güzellikle-

ri beğenerek sizleri ödüllendirmek istemiştir. Kendi fırınında bolca etli pide yaptırarak sizin için buraya kadar getirtmiştir. Sizlere ikramı nedeniyle ben kendilerine tüm resimciler adına teşekkür ediyorum. Yemekten sonra devam edeceğiz. Buyurun Gül Fırın'ında yapıma Hamdi Amca'nızın ikramından doyunmaya!"

İş hemen bırakıldı. Koşar adım toplanıldı tepsilerin bulunduğu yere. Tepsilerle yetişkin insanlar, çocuk çemberi içinde kalmıştı. İki kişi iki koldan dağıtım yapıyordu. Eller dağıtıcılara uzanıktı. Pidesini alan kıyıya çekiliyor, avurtlarını şişire şişire doyunma işini sürdürüyordu. Tüm bu görünümler, çok çok acıkmış olduklarını belli ediyordu...

Pideler tüketilirken Bakkal Mehmet göründü yardımcıyla birlikte. Kucaklarında birer ayran sandığı taşıyordu onlar da. Hamdi Usta'nın pide yaptığını düşünce yanında ayran olmasını düşünmüş, ikram olarak getirmişti.

Pide yanında ayran! Oh ne hoştu ya! Bu yemek kıtlıktan çıkmış gibi aç, iştahlı çocuklara tam bir şölendi işte. Seyirci kadınlar, onlara bakarak konuşuyorlardı kendi aralarında:

"Bak hele şunlardaki iştaha! Evde olsalar bunun onda biri kadar iştahlı olurlar mıydı?"

"Evde nasıl bulacaksın böyle iştahlı, böyle istekli yemek yiyen çocuğu kardeş?"

"Çocukları hep dışarıda mı doyursak ne?"

“Kent yaşamında bu olası mı? Yazlıkta, kampta ol-
san neyse...”

Pideler, ayranlar henüz tüketilmişti, Manav Hay-
dar’ın gönderdiği erikler, çilekler geldi bu kez de. Son
gelenler de işin ayrı bir güzelliğiydi işte...

Müge’yi Gördünüz mü?

Resimciler meyvelerini yerken siyah başörtülü, yü-
zü kırışıklarla dolu yaşlı bir kadın oradan oraya seyirtti-
yordu. Yüz yüze geldiği her çocuğa:

“Müge’yi gördünüz mü evladım, Müge’yi?” diyor-
du.

Çoğu çocuğun tanımadığı yaşlı kadının adı Seli-
me’ydi. Umduğu yanıtı alamadıkça merakı, öfkesi,
üzüntüsü çoğalıyordu. Yüzü ağlamaklı oluyordu.

“Nerelere gitmiş olabilir bu kız? Yoksa yollara düş-
tü de kendi aklınca Almanyalara gitmeye mi kalkıştı
ne? Bana hep, ‘Canımı sıkma Almanya’ya giderim
ha!’ der dururdu. Akıllım Müge, Almanya’ya gitmeye
kalkışmasın çocuklar?”

Çocuklar onun böylesi sorularına yanıt veremiyor-
lardı. Can sıkıntısı iyice çoğalan Selime Hanım, sonun-
da yere oturdu. Dizlerini yumruklaya yumruklaya ağ-
lamaya koyuldu. Dövünürken hem gözlerinden yaşlar
akıtıyor hem de diyordu ki:

“Gitti! Ah gitti! Almanyalara gideceğini, annesini
babasını bulabileceğini sanarak yollara düştü! Kim bi-

lir Şimdi polis karakollarının birinde midir, ocuk hırsızlarının elinde midir... Yoksa trafik kazası geçirdi de öldü mü Müge? Ah Müge, ah!”

Yaşlı kadın insan çemberinin ortasında kalmıştı. Çocuklar dikkatli bir seyirciydi onun ağlayışına, dönüŐüne. Yetişkinler bir Şeyler söyleyip onu avutma uğraŐı veriyorlardı. Ama söylenenler bir kulağından giriyor, diğerkulağından çıkıyordu kadıncağızın! Kendi bildiğince konuşuyor, dövünmesini, ağlamasını sürdürüyordu. İnsan emberinin ortasında olduğunun, insanların bir Şeyler söylediğinin ayırında değilmıŐ gibi davranıyordu...

Cengiz Bey geldi. Onu omzundan sarstıktan sonra dedi ki:

“Lütfen Selime Hanım, lütfen! Olayı böylesine kötüye yorumlamayın! Hiç kuŐkum yok torununuz bulunacaktır. Eviniz onca uzak değil. Belki de eve gitmiştir. Uğrayıp baktınız mı?”

Yaşlı kadın daha da yükselttiğii ağlama sesleri arasında sözcükler sıralıyordu:

“Ah nasıl bulunacak Cengiz Bey oğlum, nasıl? Hani var mı buralarda? O eve gider mi hiç? Beni çeke çeke kendisi getirdi buraya. Bu Őenliğii bırakıp hangi çocuk eve döner ki? Ama ona en büyük Şenlik annenin babanın yanı. Hep onların yanında olmayı düşünür, düşler, söyler! Benim dalgınlığımdan yararlanıp uzaklaştı. Sonra da kendi aklınca Almanya’ya gitmeye kalkıştı...”

"Onu aradık mı?" diye sordu Cengiz Bey.

"Aradım Cengiz Bey oğlum, aradım. Buradaki çocukların tümüne sordum. Hani bilen, gören var mı?"

"Belki de arkadaşlarıyla birlikte çarşıya gitmiştir. Olmaz mı?"

Selime Hanım, Cengiz Bey'in son söylediklerini duymamış gibi davrandı. Sesini yükselterek ağıtını sürdürdü:

"Müge! Müge! Ah canım yavrum, ah! Trafik kazaları mı geçirdin? Arabalar altında mı ezildin? Çocuk hırsızlarının eline mi düştün? Ben nasıl yaşayabilirim bundan böyle? Ben ne söylerim annene babana? Sen bana emanettin Müge!"

Herkes üzüntü içindeydi. Ne yapacağını bilmeyişin şaşkınlığındaydı insanlar...

Yazar Mehmet Sönmez konuştu:

"Beklemeyelim! Herkes dağılsın çevreye. Onu bu sokak dışında aramaya çıkalım. Beşinci sınıf öğrencileri çarşıya, caddeye çıksınlar. Daha küçük sınıftakiler ara sokaklara baksınlar. Hoş biz yetişkinler de duracak değiliz. Bizler de aramaya katılacağız. Çocuğu tanıyanlar aramaya çıkmalı. Ben onu tanımıyorum. Tanımadığım birisini aramak anlamsız olur.

Eğer aramalarımızdan bir sonuç alamazsak, polise bildiririz olayı. Şimdiden polise gitmeye, ilgilileri harekete geçirmeye gerek görmem. Çünkü sonuç alamadık. Polis, gereksiz yere meşgul edilmemeli..."

“Müge’yi tanıyanlar işbaşına! Çocuklar işbaşına. Siz de kendinizi toparlayın hanımefendi! Ağlamayı bırakın da aramaya katılın!”

Selime Hanım’ın çevresindeki insan çemberi dağıldı hemen. Büyük çocuklardan dört beş kişilik bir grup çarşıya doğru yollandılar. Başka yollanan gruplar da oluştu kısa zamanda. Sokağın ileriye doğru açılan yolunda yürüyenler, Müge’yi aramaya gidenler görüyordu.

Selime Hanım’ın torunu Müge, daha ilkokula başlamamıştı. Çok konuşan, çok hareketli, uzun saçlı, iri siyah gözlü bir çocuktur. Annesiyle babası Almanya’daydı onun. Kendisi de babaannesiyile birlikte burada, İstanbul’un bu Boğaz semtinde yaşıyordu. Müge’nin babası eskilerden kalma bir ev almış, onu Mimar Cengiz Bey’e onarttırmış, güzelleştirtmişti. Beyaza boyalı evin genişçe bir bahçesi vardı. Bahçede kuyu, Müge’nin sallanması için salıncak bulunuyordu. Bu güzel evde babaanne torun birlikte yaşıyorlardı. Hem ev, hem Müge, Selime Hanım’a emanetti.

Yaşlı kadının evi düşündüğü yoktu. Ama torununa bir şey olacak, başına bir şeyler gelecek diye çok korkuyor, onun üstüne titriyordu. Hafif bir hastalık geçirse eli ayağı birbirine dolaşıyor, en ünlü doktorlara götürmek istiyordu torununu. Onu çok sevdiği bir gerçektir. Ama emanetin bağrının yufka olduğu gerçeğine inanıyor, torununun başına bir şeyler gelebileceği korkusu, onu telaşlı biri yapıyordu...

Beşinci sınıf öğrencilerinden Serpil Güler çok zaman geçmeden göründü. Eli de boş değildi. Avcunun içinde Müge'nin elini tutuyordu.

Çok uzaklara gitmemişti küçük kız. Sokağın caddeye açıldığı yerdeki son binanın önüne kadar yürümüştü. Oradaki küçük dükkân vitrininde gördükleri kendisine ilginç gelmiş, dalgın bir seyirci olmuştu.

Küçük dükkânın vitrininde neler mi vardı?

Defter, kalem, kitap... Türlü oyuncakların satıldığı dükkânın vitrini biblolarla doldurulmuştu. Öyle sevimli, öyle hoştu ki biblolar, insanın baktıkça bakası geliyordu. Müge baktıkça bakmış, onları kendine çok yakın bulmuştu. Birlikte olmayı, onlarla arkadaşlık etmeyi ne kadar isterdi... Camın gerisindeki atlılar, yayarlar, tavuklar, sincaplar, başı kabak Keloğlan, Karagöz, Hacivat, gitar çalan kız, daha neler neler!

Ama görüp beğendikleri, sevdikleri kıpırtısızdı! Kendisine bakıyor, bakıyor, kıpırdamıyorlardı. Bunca sevimli yaratık kıpırdasa konuşsa o tren yürüse vitrindekilerin tümü canlansaydı ah! O zaman ne şenlik olurdu, ne şenlik!

Hele tren, yürümeliydi. Binmeliydi ona. Tren, düdüğünü çala çala kendisini Almanya'ya götürmeliydi...

Serpil'le Müge'yi el ele görünce sevinç sesleri çıkarırdı, alkışladı çocuklar.

Selime Hanım'a:

“Haydi gözün aydın. Bulundu torunun,” dedi yazar.

Yaşlı kadın hemen fırladı yerinden. Gelenlere doğru koştu. Torununu kaparcasına kucakladı babaannesini:

“Ah Müge! Ah yavrum! Öyle korktum, öyle korktum ki!” dedi.

Müge, babaannesinin ne demek istediğini anlamamıştı. Kendisini sıkın kollardan çabuk kurtulmak istiyordu kızcağız.

Selime Hanım doğruldu. Torunu kollarının arasında değildi şimdi. “Nerelere gittin domuzun kızı!” diye bağırdı birden.

Böyle demekle kalsaydı iyiydi yine. Küçük kızın yanaklarında patlattı tokatları acımasızca!

Neye uğradığını anlamayan çocuk, avazı çıktığı kadar ağlamaya başladı. Küçüğün ağlayışı karşısında hıçkırıklarını, gözyaşlarını salıverdi babaanne. Şimdi yine kollarının arasındaydı torunu. Biri incecik, diğeri kalın sesiyle ağlaşıp duruyorlardı!

Herkes şaşkınlığa uğramıştı. Mimar yaklaşmıştı Sarı Selime Hanım'ı.

“Yapmayın Allah'ınızı severseniz, Selime Hanım! Ne vardı böylesine telaşa kapılacak? Ne vardı böylesine gözyaşları döküp, hem çocuğu hem bizi üzecek? Ayrıca bugün bayram. Çocukların bayram gününde çocuklar dövülür mü hiç?..”

Selime Hanım hem ağladı, hem konuştu:

“Ah Cengiz Bey oğlum, ah! Bunun annesi babası Almanya’da. Bu çocuk bana emanet. Ben bunun bekçisiyim. Emanetin bağı yufka olurmuş. Başına bir şeyler gelecek diye ödüm kopuyor, ödüm! Gözümün önünden ayrılrsa yüreğim güp güp atıyor. Ah annesi babası sağ selamet dönseler de yavrularını sağ selamet teslim alsalar benden...”

“Canım, niçin dönmesinler? Çocuğa niçin bir şeyler olsun? Yalnız sizin oğlunuz, gelininiz mi Almanya’da? Yalnız sizin torununuz mu anneden babadan ayrı kaldı? Böylesi yaşam içinde milyonlarca insan var...”

Babaanneyle torunu insan çemberinin ortasında kalmışlardı. Yetişkinler avutucu sözler söylüyorlardı sürekli. İlkın Müge bıraktı ağlamayı. Selime Hanım kendini toparlayıp da ağlamanın sonuna varamıyordu bir türlü. Sonunda o da sustu.

Ressam Bihrat Bey:

“Herkes işinin, görevinin başına. Haydi arkadaşlar çalışmaya. Fırçasızlar da burada durmasın. Çalışanları izlesinler. Dağılıyoruz!”

Resimciler işbaşı yaptı. Selime Hanım’la torunu çemberden kurtulmuştu. Babaannesi torununun elinden tutarak Cengiz Bey’in bürosuna doğru yürüdü. Büronan önündeki eğik ağacın yanına gittiler. Orası oturmak için en uygun yerde onlara göre.

Ressam Bihrat Bey biraz sonra yanlarına geldi. Pide, ayran, çilek, erik getirmişti.

“Şunları yiyin de sinirleriniz güçlensin biraz Selime Hanım,” dedi.

Yaşlı kadın karşı çıktı:

“Aman evladım! Biz gider evimizde karnımızı doyururuz. Sen bu yiyecekleri çocuklara versen daha iyi olur...”

Ressam:

“Herkes, hepimiz yedik, doyduk. Her şeyden bolca vardı. Sıra sizde. Buyurun sizler de doyun!” dedi.

Ikram geri çevrilemezdi. Aldı. İki kişi ressamın getirdiklerini sessizlik içinde, hiç konuşmadan tükettiler. Birbirleriyle dargın gibi konuşmadan sürdürdüler karnılarını doyurmayı.

Doyduktan sonra yine dükkânın önüne gitmek, biblolara bakmak isteği duydu Müge. Ama yaşadığı olaylar, bu isteğini babaannesine açmak gücü bırakmamıştı kendisinde.

Selime Hanım, karnını doyurduktan sonra ağırlık hissetti bedeninde. Sırtını eğik ağaca dayadı. Sessizliğini sürdüren torununa baktı. Onun böylesine sessiz sakin oluşuna alışkın değildi. Çocuğu çok üzmüş olduğunu düşündü. İçinde bir yerler cızırdadı.

“Gel yavrum, gel! Gel de başını dizime daya. Gel de dizimde dinlen biraz,” dedi.

Müge oralı olmadı.

Babaanesi, utangaç yüzlüydü o sıra. Torununa sordu:

“Sana çok mu vurdum? Canını çok mu yaktım yavrucuğum?”

Torunu yanıt vermedi. Dudaklarını büzmüştü. Yeniden ağlamaya yönelebilirdi ama ağlamadı. Gözlerini kapatarak babaannesini cezalandırdı. Bu onun bir ‘cezalandırma oyunu’ydü. Babaannesine canı sıkılmışsa gözlerini kapatarak derdi ki:

“İşte seni göremiyorum. Öyleyse sen yanımda de-ğilsin. Benim yanımda olmayan babaanne, yalnız ka-lır. Seni yalnız bıraktım, cezalandırdım işte!”

Bu kez bir şey söylemedi. Gözlerini kapatarak için-den cezalandırdı onu. Babaanesi de gözleri kapalı torununu çektikendine. Başını dizine koydu. Müge, babaannesinin yanında olmak yerinde, vitrinin önün-de olmak istiyor, hep vitrinde gördüklerini düşünüyordu. Trene gitmeliydi. Ne yapıp edip onun yanında olmalıydı. Sonra da binip, ver elini Almanya!

Müge, usulcacık kalktı yerinden. Ay ışığının aydınlattığı sokak sessizdi. Ağır adım yürümesi gerektiğini düşündü. Sokağı, resimleri, geceyi, aydedeyi, yıldızları rahatsız etmemeliydi gürültüsüyle...

Adımlarını sessiz atarak ilerledi. Birden yolun ortasında beliren martıyla göz göze geldiler. Hemen konuştu martı:

“Nereye gidiyorsun, nereye?”

Sesi öfkeli, azarlayıcıydı kocaman kuşun.

“Hiiiç!” dedi küçük kız.

Martı:

“Yaaa! Demek ‘hiç’ öyle mi? Beni inandıracağını mı sanıyorsun? Sen bibloların, trenin yanına gitmiyor musun? Onlarda gözün kaldı, biliyorum. Canlanmalarını, trenin de seni Almanya’ya götürmesini istiyorsun. Yalan mı?”

En iyisi gerçeği söylemekti.

“Geceyi, sokağı, resimleri, aydedeyi, yıldızları rahatsız etmemeye çalışarak onlara gidiyorum. Bibloların canlanmasını, trenin beni Almanya’ya götürmesini de çok istiyorum doğrusu!” dedi.

Martı, gark gurk sesler çıkardı boğazından. Anlaşılmaz bir şeyler söylemişti.

“Gidemezsin!” diyerek dikleştirdi birden.

Müge sordu:

“Niçin?”

“Ben seni tanıyorum da onun için,” dedi kuş.

Müge sevinmişti.

“Beni tanıyor musun? Ah ne iyi! Şu gece içinde, şu yalnızlıkta tanıdık biriyle karşılaşmak ne iyi! Ben de seni anımsadım. Her gün bizim evin çatısına konuyorsun. Bak şimdi de burada karşılaştık! Resimleme çalışması yaparken de gördüm seni. Karşı evin çatısına konmuşsun. Onlara bakıyordun...”

Martı yanıt vermedi. Yine Müge konuştu:

“İki tanıdık karşılaştık işte! Sevinmeliyiz... Şu yalnızlık içindeyken, iki tanıdığın karşılaşması çok iyi, çok mutluluk verici. Annemle babam da Almanya’da tanıdıklar görünce çok sevinir, çok mutlu olurlarmış. Hem

de tanıdık kişiler yardımlaşırlarmış. Biz de sevinelim, yardımlaşalım. Birbirimizin işini kolaylaştıralım. Sen gökyüzünde dolaşan birisin. Acaba birini sorsam tanır mısın?”

“Kimi soracaksın?” dedi martı.

“Babaannem söylemişti bana. Gökyüzünde herkesin melekleri dolaşmış. Ağaçların, kuşların, bebeklerin melekleri olurmuş. Melekleri nasıl isterlerse yeryüzündekiler öyle davranırlarmış. Ben bibloların, oyuncakların meleklerini merak ediyorum. Acaba bu sokağın sonundaki bibloları, oyuncakları canlandırır mı onların melekleri? O tren canlanıp de beni Almanya’ya götürür mü? Demek istediğim, sen oyuncakların, bibloların meleğini gördün mü gökyüzünde uçarken? Onu...”

Martı, Müge’nin sözünü kesti:

“Görmedim! Ben uçarken gökyüzüne bakmam, yeryüzüne bakarım. Gökyüzünde aradığım bir şey yok benim!”

Müge karşısında durup yolu kapatmış kuşa bakmadı. Yere bakarak şöyle düşündü:

“Ne öfkeli, ne azarlayıcı bir kuş bu! Ah Lili olsaydı şimdi... Lili öfkeli olmaz, yumuşacık bir sesle konuşur, elinden geldiğince yardımcı olurdu bana. Lili çok hoş, çok güzel bir kuş. Ama bu martı, yanından kaçılacak biri!”

Martı, sessizliği bozdu:

“Sen her zaman Lili’yi seviyorsun, değil mi? Evinin çatısına konduğum zamanlarda da Lili’nin benden güzel, benden sevimli olduğunu düşünüyorsun. Yalan mı?”

Müge:

“Hayır! Tüm kuşları sevimli, güzel bulur, tüm kuşları severim ben!” dedi.

“Hıh! İnandım sanki... Sen küçük kuşları seven birisin. Onların sesini beğenir, büyük kuşları sevimsiz bulur, seslerinden korkarsın. Hiç kimse korktuğunu sevimli bulmaz, sevmez. Yalan mı?”

“Benim, kanaryam Lili’yi sevdiğimi söylemek istiyorsun galiba? Evet. Lili’yi çok severim. Suyunu, yemini veririm kendi ellerimle. Kafesinin kâğıdını değiştiririm. O ötüncü de mutlu olurum. Bu söylediklerim kötü mü, kötülük mü?”

Boğazından gark gark sesler çıkardıktan sonra konuştu martı:

“Lili için iyi olabilir. Çünkü ona sevgi duyuyorsun. Ama sen beni sevmiyorsun. Hele sesimi hiç beğenmiyorsun! Korkuyorsun sana yakın öttüğümde. Benden, benim gibi kuşlardan kötülük geleceğine inanıyorsun. Yalan mı?”

Öfkeli kuşu öfkesinden arındırmak için, bir şeyler söylemenin yararlı olacağını düşündü Müge.

“Lili bizim evde, bizimle birlikte yaşıyor. Babamın, ben, Lili... Üçümüz aynı çatı altındayız. Aramızda sevgi görmeli en küçüğümüz. Küçükler sevimliyi

bekler, sevgi isterler. Sevilmek mutluluk verir onlara. Lili mutlu olmalı yanımızda. Sen de bizimle birlikte yaşaydın, seni de sever, korurdum. Önüne yiyeceğini, suyunu koyardım. Bunlar...”

Martı yine gark gark sesler çıkardı. Bu onun homurdanışı, öfkesini açıklığıydı. Dedi ki:

“Haydaaa! İnsan yavrusuna bakın hele! Beni sevmeyi, sesimi beğenmediği yetmemiş gibi bir de kafese sokmak, özgürlüğünden etmek istiyor beni! Ben özgürlüğümü karın tokluğuna değişir miyim? Sen, kafesteki kuşların mutlu olduklarını mı sanıyorsun?”

Müge de şunları söyledi:

“Özgürlüğüne düşkünsen, başkaları için de özgürlüğün önemli olduğunu bilirsin. Niçin kanatlarını kavgaya etmeye hazır gibi açarak benim ileriye gitmeme, oyuncaklara, trene ulaşmama engel oluyorsun?”

Martı, duruş biçimini hiç değiştirmeden konuştu:

“Canımı sıkmasan iyi edersin! Eğer canımı sıkarsan öterim ha! O zaman hiç sevmeyi sesimi dinlemek zorunda kalırsın. Kanarya sesine alışkın kulakların çok rahatsız olur martı sesinden. Sen bunu benden iyi bilirsin. Yalan mı?”

“Ben kuş sever biriyim. İstersen bunu kanıtlayabilirim. Senin başını okşayıp sırtını sıvazlamaya hazırım. Öylesi sevgi dolu bir davranıştır. Kuşları, kedileri, küçükleri böyle severiz biz,” dedi Müge.

Kocaman kuş sert sert baktıktan sonra konuştu:

“Aman istemem! İnsandan mutluluk geleceğine de inanman ben. İnsanlar benim mutluluğumu isteselerdi, düşünselerdi, denizlere karşı saygılı olurlardı. Kirl ettiniz denizleri. Balıkların soyunu kuruttunuz. Balık üretemiyor artık denizler. Balık kıtlığı aç bıraktı bizi, aç! Açlık çekiyoruz, açlılık!”

Martı dönüp yürüdü ağır adımlarla. Görünmez oldu. Buna sevinmişti Müge. Oyuncakların, bibloların, trenin bulunduğu yere ulaşmak coşkusu duydu yüreğinde. Koşar adım yürüdü. Neye yarar? Öfkeli martı birden karşısına dikildi.

“Daha ileriye gidersen öterim haaa!” dedi.

Martı sesinden hoşlanmayan Müge geriledi. İlk bulunduğu yere, eğik duruşlu ağacın yanına yaklaştı. Martı da ardından gelmişti. Aralarında iki adımlık uzaklık bile yoktu.

Buyurucu konuştu kocaman kuş:

“Otur! Otur! Sırtını ağaca daya. Eğer sırtını ağaçtan ayırırsan ne yapacağımı biliyorsun, değil mi?”

“Ötersin!” dedi küçük kız.

“Öterim ya öterim! Beni ötmeye zorlama. Hem de kulağının dibinde olanca gücümle öterim.”

“Bu sokak benim sokağım. Bu sokak benim için güzelleştirildi. İnsan istemiyorum sokağımda. Eğer sokağımda gezen, yürüyen birilerini görürsem hemen öterim!”

Eğik ağaca sırtını dayayıp oturdu kızcağız. Tüm ağaçlar dik dururken, bu ağacın eğikliği hiç de hoş

değildi. Yürek burkucu bir durumdu bu. Ağaçcık üzölüyordu belki de eğikliğine. Eğik duruşundan kurtulması için yardımcı olmak isterdi. Ama buna gücünün yetmeyeceğini, elinden bir şeyler gelmeyeceğini düşündü. Bir martıyla bile baş edememiş, martının buyrukları doğrultusunda davranmıştı. Kocaman ağacın dik durmasını nasıl sağlayabilirdi?

Bakışlarını gökyüzüne çevirdi. Gökte yıldızlar dolu doluydu. Mavi renkli, iri, parlak bir yıldıza yöneltti bakışlarını. Yıldız mutlu gülümsemeler içindeydi...

Seyircisi olduğu yıldızdan küçük bir ışık topunun ayrıldığını gördü. Işık topu geldi, geldi tam karşısına kondu. Yuvarlak top birden değişti. Pırıl pırıl ışıktan bir abla kendisine gülümsüyordu şimdi:

"Hep bibloları, oyuncakları düşünüyorsun, değil mi?" diye konuştu abla.

Şaşkın Müge:

"Evet!" dedi.

"Biblolar, oyuncaklar meleği sevinir buna. O, dünyada biblolar, oyuncaklar çoğalsın ister. Biblo ustalarına esin verir, güç verir. Ustalar da ondan aldıkları esinle, güçle işlerini sürdürürler. Meleğimiz; oyuncakları, bibloları sevenleri de sever..."

Müge sordu:

"Demek o meleği tanıyorsunuz? Martıya sordum, bilemedi. Gökyüzünde dolaşır durur oysa! Yoksa siz onun kızı mısınız?"

Işık Abla gülümsedi.

"Kızı değilim. Oturduğu yıldızın ışıklarından biriyim. Dünyadaki bibloları, oyuncakları, bu işin ustasını izler, ona bilgi veririm. Onun buyruğunda çalışan biriyimdir ben..."

"Ay ne güzel! Çok hoş bir işiniz, yaşadığınız yeriniz varmış! Ben de bir yıldızla yaşamak isterdim doğrusu!" dedi Müge.

Işık Abla:

"Seni yıldızıma götürüyüm mi?" diye sordu.

Müge'nin yüreği coşkuyla çarpıyordu şimdi.

"Beni yıldızınıza götürmek mi? Ah ne iyi olur! Gidelim! Hemen gidelim! Şimdiye kadar yıldızlara gitmedim, yıldızlara yolcu olmadım ben!"

"Değişmen gerekecek. Sen şimdi insansın. Gölge yapan bir varlıksın. Gölgeyle ışık bir arada olamazlar. Çünkü gölge karanlıktır. Karanlıkla ışık birlikte bulunamazlar. Birinin olduğu yerde diğeri yoktur. Seni ilkin ışığa dönüştürmeliyim. Gölge verici olmaktan kurtarmalıyım seni. Işık olarak benimle birleşirsen gidebiliriz benim yıldızıma. Ne dersin? Işığa dönüşmek ister misin?"

Müge korkuya kapıldı birden.

"Işıklaşmak mı? Ben bir insanım. Işıklaşmak, ışık parçası olmak doğru gelmiyor bana. Işıklaştıktan sonra yeniden insan olamazsam mutsuz olur bizimkiler. Özellikle babaannem... Babaannem, kendi kendini döverek ağlar! Onun ağlayışına tüm insanlar seyirci olur sonra..."

Benim annemle babam Almanya'da çalışıyor. Işıklılaşp yıldızlara karıştığımı duyunca şaşar kalırlar! Şaşmakla da kalmaz, ağlarlar... Onların ağlamasını istemiyorum..."

"Gereksiz korkulara kapılıyorsun Müge! Geçici bir zaman için ışıklaşacaksın. Bir düşlük yaşam boyunca ışık olacaksın. Sonra yine gölge veren varlık olarak yeryüzüne ineceksin.

Senin yüreğinde biblolar sevgi büyük. Ben, yüreğinde biblo sevgisi yaşatan Müge'ye yardımcı olmak istiyorum..."

Işık Abla'nın söyledikleri, küçük kıza güven verici gelmişti.

"Peki öyleyse. Işıklılaşmaya hazırım," dedi.

"Serçe parmaklarından birini bana uzat! Gözlerini de kapat!"

Müge istenilenleri yaptı. Parmağında hafiften bir yanma, tüm bedeninde sarsılma duyumsadı. Sonra da hız sesi duydu:

"Ciğğuuuuut!"

"Gözlerini açabilirsin."

Gözlerini açtı. Resimlendirilmiş sokakta değildi şimdi. Eğik duran ağaç yoktu yanında. Bol ışıklı, kocaman bir salondaydı. Eğik duran ağacın altında tanıştıkları Işık Abla vardı karşısında.

"Bak geldik işte! Bana inanman iyi oldu. Değişik bir gezi yapma olanağı buldun. Biblolar Meleği'nin yıldız-

zındasın işte. Şu koltuklardan birine otur da dinlen biraz,” dedi Işık Abla.

Yan yana sıralanmış koltuklardan birine bıraktı kendini dünyalı kız. Koltuklar ışıktan yapılmıydı. Burada her şey ışıktı, ışıktandı!

“Dinlendinse sana yıldızımın bazı bölümlerini gezdirebilirim...”

Meraklı Müge hemen ayağa kalktı. Karşıdaki kapıyı açtı Işık Abla. Önce kendisi, sonra konuğu geçtiler açık kapıdan. İlk geldikleri yerden daha geniş bir yere gelmişlerdi. Tavan, duvarlar renkli ışıklarla süslenmişti. Işıktan raflarda, ışıktan kupalar sıralanmıştı. Kupaları görünce konuşmadan edemedi Müge:

“Oh! Ne de çok kupanız varmış böyle?”

“Tümü benim bu kupaların. İyilik edince, iyi işler başarınca kupa verirler bize. Ben bu kupaları öylesi başarılarım, hizmetlerim karşılığı kazandım.”

Yerde toplar duruyordu renk renk. Duvarda salıncaklar asılıydı. Işıktan salıncaklar çok ilgilendirmişti Müge’yi. Işık Abla bunu anlamış olmalıydı. Onlardan söz etti:

“Salıncaklarımızla, kendi yıldızımızdan diğer yıldızlara sallanırız biz. Yıldızdan yıldıza sallanmak çok hoş bir eğlencedir doğrusu! Diğer yıldızlardakiler bizim salıncağımızı sarsıp bizi düşürmek isterler. Şaka olsun diye yapılır bu. Düşürsek yeni sayılırız. Salıncaktan düşmek tehlike oluşturmaz bizim için. Ama siz insanlar ağırlığı, gölgesi olan yaratıklarsınız. Sakın salıncak-

tan düşürme şakaları yapmayın birbirinize. Tehlikeli olur, acı veren olaylar yaşanır. Oyun acı veriyorsa acı sonla bitiyorsa neye yarar?”

Işık Abla uçurtmaları göstererek:

“Bunlar da uçurtmalarımız. Kendi aramızda uçurtma yarışları yaparız. Uçurtma yarışlarımız da çok neşeli, çok eğlenceli olur doğrusu...”

Müge'nin aklı, salıncağa binip yıldızdan yıldıza salınmaya takılmıştı.

“Ben de salıncağa binip sizin yıldızınızdan başka yıldızlara doğru sallanabilir miyim?” diye sordu.

Diğeri:

“Bu olası değil işte. Çünkü sen bir uyku zamanı boyunca gölge vermekten arındırıldın. Oyuna dalarız da senin uyku zamanın biter. Yine gölge veren, ağırlığı olan birine dönüşürsün. Öylelerinin yıldızlardan yularlanması tehlikeli olur. Oysa ben seni tehlikelerden uzak tutmak zorundayım. Böyle bir oyun oynamana izin veremem...”

Müge bir şey demedi. Işık Abla konuştu yine:

“Seni biraz yalnız bırakacağım. Biblolar Meleği ile görüşerek bibloların senin için canlandırılması dileğinde bulunacağım. Dileğimin kabul edileceğini sanıyorum. Meleğim, bibloların sevilmesine çok sevinir. Beni burada bekler misin?”

“Beklerim.”

Işık Abla görünmez oldu birden. Müge, pencerelerden birine yaklaşmış dışarıya baktı. Aman ne de çok yıl-

dız vardı çevrede! Bol ışıklı, kocaman kocaman yıldızlar ateşten birer top gibiydiler. Yıldızların kocamanlığı çok şaşırtıcı gelmişti kıza. Dünyadan bakınca nokta gibi görünen yıldızların bunca kocaman olacaklarını aklına getiremezdi yıllarca düşünse...

Dünyayı anımsayıp, onu görmek merakına kapıldı. Yıldızların ötesine baktı. Sonsuz karanlıklar vardı baktığı yerlerde. Dünya o karanlıkların gerisinde olmalıydı. Buna canı sıkıldı. Dünyayı da bir özlemişti ki...

Yeniden salıncaklara takıldı bakışları. Ah binip de sallansaydı ya? Bu yıldızdan başka yıldızlara götürürdü salıncak kendisini. Yıldızları yakından incelemek isterdi. Yıldızlarda kentler var mıydı? Kentlerde çocuklar oynuyorlar mıydı? Çocuklar da ışıktan mıydı? Birlikte sokakları resimliyorlar mıydı? Öfkeli martılarla karşılaşır mıydı?

Daha bir yığın soru gelip geçti aklından. Yeniden dünyayı anımsadı. Yüreğinde burkulmalar oldu. Onu çok sevdiğini, çok özlediğini anladı. Babaannesine, Lili'ye, annesine, babasına, arkadaşlarına, ağaçlara, çiçeklere, kuşlara özlemi giderek çoğalıyordu. Kendini yorgun, bitkin hissetti.

Birden hız sesi duydu. Sonra da Işık Ablı'yı gördü karşısında. O hemen konuştu:

"Biblolar, oyuncaklar sertlikten kurtulacak. Canlılığa, duyarlılığa varacak tümü. Herkes kendi kişiliğinde görünecek sokakta. Sen onların yakınında, aralarında olacaksın. Yalnız bir uyarısı var meleğim. Hiçbirine

dokunmayacak, el sürmeyeceksin. Eğer dokunur, eğer el sürersen her şey eski durumuna, bibloluğuna, oyuncaklığına dönüşecek. Her şey sertleşecek. Unutmazsın, değil mi?"

"Unutmam," dedi Müge.

"Serçe parmaklarından birini uzat bana!"

"Dünyaya mı dönüyoruz?" diye sordu Müge.

Işık Abla gülümseyerek:

"Evet!" dedi.

Yüreği coşkuyla dolmuştu dünyalının. Serçe parmaklarından birini uzattı. Hız sesi duydu:

"Ciğğuuuuut!"

Ayakları yere değdi. Yerin sertliği güven vericiydi. Kendi gezegeninde olmak güvenceydi...

Ayağı yere değince mutlu olmuştu ama çevresinin sisler, dumanlar içinde olduğunu görünce canı sıkıldı. Sis dumandı, ışıksızdı. Işıktan yoksun kalmak hiç hoş değildi. Hem yıldız gezisinde ışık bolluğuna alışmıştı da...

İyi ki çok sürmedi bu durum. Yakından gelen bir gitar sesinden sonra sislerin hızla çekilmeye başladığını gördü. Çevre aydınlanırken diyordu ki gitar çalan genç kız:

"Uzak bir ülkeden

Getirildim bu ülkeye ben.

Yeşillikler diyarıdır ülkem.

Güzel atlar otlar çayırlarında.

*Onlardan birine binsem de
Dönsem İngiltere'ye..."*

Hem çalıp hem söyleyen genç kız kızıl saçlı, mavi gözlüydü. Sarı elbisesi yere geniş şekilde yayılmıştı. Başında beyaz yuvarlak bir şapka taşıyordu. Kirazlarla, çiçeklerle süslenmişti şapkası. Müge onu hemen tanıdı. Dakikalarca baktığı vitrindeki gitarlı biblo kızdı o! Canlılığa ulaşmış biblo kız sürdürüyordu şarkısını:

*"Sisler kaplar çoğunluk,
Yurdumun dağlarını.
Merak eder insan,
Sis içinde neler var?
Çayırlarda otlayan,
Güçlü toynaklı atlar!
Biriniz gelseniz de,
Üzünç dolu yüreğimle birlikte,
Beni alıp götürseniz İngiltere'ye..."*

İngiliz kızın tombul yanaklarından su izinden yollar oluşmuştu. O iki yol boyunca su topları kayıyordu art arda. Su topları çenesinin kıyısında biraz asılı kaldıktan sonra düşüyor, yerine yeni bir sudan top geliyordu. Bu böylece sürüp gidiyordu...

Öteden koşarak Keloğlan geldi. Hemen söze girerek dedi ki:

“Uy bacım! Hem söylüyor, hem ağlıyor musun bacım? Bizler seninle gerektiği şekilde ilgilenip senin gönlünü şenlendiremedik mi? Sen de yanık şarkılar söyleyerek ağlamaya yöneldin, öyle mi? Dur gözyaşlarını sileyim! Dur güzel tombul yanaklarını gözyaşlarından arındırayım! Demek gurbet acıları ağlattı seni! Ağlama İngiliz bacım, ağlama!”

Keloğlan’ın sözlerinden hiç etkilenmemişti İngiltereli. Yerde bir noktaya dönüktü ıslak mavi gözleri. Çevresinde hiç kimse yokmuş gibi davranıyordu. Keloğlan kendisine şaşkın bakarken, o dedi ki gitar eşliğinde:

*“Özlemin en acısı, yurt özlemiymiş!
Özlemim yük oldu yüreğime.
Bülbülü koymuşlar altın kafese,
Çöpten yuvası için gözyaşı dökmüş.
Katılıyorum bülbülün düşüncesine...”*

Kızın mavi gözlerinden yine birer gözyaşı topu çıkıp yanakları boyunca çizilmiş su yollarında kaydı. Keloğlan da eğilip uçları çiçek işli beyaz mendiliyle kızın yanaklarını kuruladı. O yine ilgisiz davrandı. Yine yerde bir noktaya bakıyor, gitarını çalmayı, gözyaşları üretmeyi sürdürüyordu.

Keloğlan yakarıcı konuştu:

“Bırak böyle davranmayı Allah’ını seversen kızıl saçlı, mavi gözlü bacım! Ne olmuş sanki İngiltere’den

buralara gelmişsen? Bir ticaret olayı işte. Bizim buradan da oralara gidenler, götürülenler olmuyor mu? Gittiğimiz yere uyum sağlamak, orayı sevip alışmak mutlu eder bizi.

Hem dünyamız öyle küçüldü ki! Kâh orada, kâh buradasın. Şu hızlı taşıma araçlarının olduğu çağda yurt özlemi çekmek, gurbet acısıyla yanıp kavrulmak anlamsız bence. Atlarsan uçağa, ver elini İngiltere! Ağlama, ne olur ağlama!”

İngiltereli kız hiç oralı olmadı. Keloğlan yine konuştu:

“Ben de gurbetlerde yaşadım. Keloğlan’ın gurbetçiliğiyle ilgili öykülerden ciltlerce kitap oluşturulur. Yüreğimde yanmalar, tüylerimde, burnumun ucunda sızlamalar hissettim. Ama kendimi salıvermedim böylesine. Elime kaval ya da bağlama alıp hem çalıp hem ağlamadım. Yanık ezgiler üretmeye yönelmedim. Öylesi zamanlarda neler düşündüm bilir misin?”

Genç kız, ıslak gözlerle baktı Keloğlan’a. O sıra Müge üzüntü içindeydi. Bibloların canlanmasını istemekle iyi etmediğini düşünüyordu. Böyle bir istekte bulunmasaydı şimdi bu güzel kız ağlamayacak, Keloğlan da yorulmayacaktı. Onun neşelenmesini öyle istiyordu ki...

Keloğlan, ıslak gözlerle kendisine bakan kıza bu kez de şöyle dedi:

“Davulum olsa da, güm be de güm güm! Güm be de güm güm! Ama davulum yok! Olsaydı bile tek ba-

şına, arkadaşsız davul neye yarardı ki? Onun arkadaşı zurnadır. İkisi birlikte olmalılar. İkisi birlikte iş başarır, mutlu olurlar. Mutlu olanın sesi de güzel olur...

Gördün mü ya? Arkadaşlıklar güzellikler oluşturmuş. Sen de arkadaş bul kendine. Arkadaş çevresine gir. O zaman ağıtlar yerine kahkahalar üretirsin. Gitarının telleri mutluluk için titreşir. Seninle arkadaş olalım mı?"

İngiliz kız yanıt vermedi. Yeniden gitarından yanık ezgiler duyurmaya başlamıştı. Keloğlan ellerini ovuşturarak:

"Eyvah! Eyvah! Bu kız yanık yanık çalmayı, bol göz yaşları üretmeyi sürdürecektir. Ne yapsak ne etsek de ağlayanı güldürebilsek?" dedi.

O sıra Karagöz geçiyordu yanlarından. Durup sordu:

"Ne oluyorsun Keloğlan? Niçin gücük ayında (şubat ayı demek istiyordu) dışarıda kalmışlar gibi ellerini ovuşturuyorsun?"

Keloğlan coşkulu:

"Vay Karagöz Amca!" dedi.

Karagöz:

"Çık dağa bayıra, eşeğine yonca topla!"

Keloğlan şaşkınlaştı birden.

"Ne eşeği?" dedi.

Karagöz:

"Bir evde konuk musun? Gereğinden fazla kalma! Sonra alırlar altından döşeği..."

Hacivat yaklaştı o sıra. Dedi ki:

“Canım Karagöz’üm! Eşekten söz eden kim?”

Karagöz:

“Eğer semer bulamazsan sararsın eşiğinin sırtına kilim!”

Hacivat:

“Canım, eşekten kilimden söz edilmiyor! Yaz ortasında Keloğlan niçin üşümüştü?”

Karagöz:

“Ne dedin, ne dedin? Bizim Keloğlan’ın başına saksı mı düşmüş? Düşer ya. O da balkon altında oturmasaydı.”

Keloğlan, şaşkın:

“Ne saksısı, ne kilimi Karagöz Amca?”

Karagöz:

“Nereden bilebilirim ben? Yanında değildim ki. Belki Antep, belki Sivas kilimiydi. Asmıştır onu balkona akılsızın biri. Almıştır eline yuvarlak bakır değneği. Vur babam vur! Tozu dumanı savur babam, savur!”

Keloğlan:

“Ben kilim asılmış balkon altında oturmadım.”

Karagöz:

“Demek bakır sopayla halıya, kilime vurmadin?”

Hacivat:

“Dur Karagöz’üm dur! Dur da konuyu hepten sap-tırma!”

Karagöz:

"Ah eline geçse, sen de yersin Kayseri'den pastırma!"

Hacivat:

"Ne pastırması?"

Karagöz:

"Kış gelince dört gözle beklersin yazı."

Keloğlan:

"Konu o değil ki..."

Karagöz:

"Demek eline bir kondu geçti? Otur içinde güle güle. Dilerim belediye tapusunu da verir eline."

Keloğlan:

"Bakın şu cici kız hem çalışıyor, hem ağlıyor! Ben ona üzülüyorum..."

Karagöz:

"Hangi üzümde yedin? Çavuş mu, müşküle mi?"

Hacivat:

"Karagöz'e bak hele, Karagöz'e! Hiç dikkat etmiyor hiçbir söz!"

Karagöz:

"Söyle Keloğlan, söyle! Sen bana ne diyecektin?"

Keloğlan:

"Şu İngiltereli arkadaşımız ağlıyor!"

Karagöz:

"İngiltereli kimi bağlıyor?"

Hacivat:

“Canım Karagöz’üm bu kadar da olmaz ki!.. İnsan, kazı koz anlamaz ki!”

Karagöz:

“Ey Hacivat! Sen kendini hep akıllı mı sanırsın?”

Hacivat:

“Söylenenlere iyi kulak versene!”

Karagöz:

“Sen beni kulağımdan yakalamak mı istiyorsun? Ben de vururum senin ensene!”

Hacivat:

“Çattık belaya!”

Karagöz:

“İstanbul’u beğenmeyenler geçsin gitsin Antalya’ya.”

İngiltereli genç kız, gitarını yere bırakmıştı. Hem konuşulanları dinliyor hem de kıkır kıkır gülüyordu. Şimdi mavi gözlerine ıslaklık yerine, bol ışık gelmişti. Karagöz’le Hacivat, ötelere doğru yürümüşlerdi. Keloğlan onlara bakarak:

“Güle güle amcalarım! Dilerim başka mutsuzları da mutlu edersiniz. Dilerim başka ağlayanları da güldürürsünüz. Dilerim sizler de hep güler, hep gülümsersiniz,” dedi.

Keloğlan yürüdü. Duvarın dibinde tek başına oturan bir kedinin yanından geçerken eğilip onun başını okşadı. Sırtını sıvazladı.

“Tünaydın pisi arkadaş! Uzun beyaz tüylü kürkün çok yakışıyor sana. Güle güle taşı sırtında,” dedi.

Kedi, Keloğlan'ın söylediklerini duymamış gibi davrandı. O, yeniden konuştu:

"Niçin somurtkan görünüyorsun pisi arkadaşımız? Yalnızlığın mı somurtkan mı yaptı seni? Yalnızlığı gözünde büyütme canım! Yalnızlık içindeyken de mutlu olabiliriz. Baksana aydedemiz de yalnız. Somurtuyor mu? Hep gülümsüyor, hep gülümsüyor. Onun gülümseyen yüzünden gelen ışıklarla aydınlanıyor gecemiz. Yüzü niçin güzel onun? Gülümsediği için, değil mi? Hem böylesine yumuşacık tüyleri olan birinin yüzüne sert çizgiler, öfkeli bakışlar yakışır mı canıım? Gülümse pisiciğim, gülümse!"

Keloğlan, kedinin yanından uzaklaştı. Kedi, duyulur duyulmaz bir sesle mivayladı. Sonra da dedi ki:

"Keloğlan'a bak, Keloğlan'a! Yalnızlığın ne büyük acı olduğunu bilmediğinden konuşuyor! Hem yalnız olacağım hem de neşeli neşeli miyavlayacağım, öyle mi? Yalnızlığı kolay mı sanıyorsan a keleş oğlan!"

Cin bakışlı, yumuşacık tüylü, çevik üç yavrum olmalıydı. Karşımda alt alta, üst üste oynamalıydılar. Birlikte doymalıydık. Ben onlara yemek yeme kurallarını öğretmeliydim. Bildiğini bilmeyenlere öğretmek ne güzel bir olay! Öğretmenlik hoş bir iş. Bildiklerini bilmeyen yüzlerce kişiye öğretiyorsun. Bir kediler okulu açılrsa da orada öğretmen olsam keşke..."

Sırtında kocaman bir çuval taşıyan bir ihtiyar göründü öteden. Beyaz sakallı, dinç görünümlü kişi, Müge'ye doğru gelirken diyordu ki:

“Armağanlar veriniz birbirinize! Armağan vererek cömert olunuz. Armağan vermekte mutluluk vardır. Kendinizi mutluluktan yoksun etmeyiniz insanlar!

Doldurun çuvallarınızı armağanlarla. Caddelere çıkınız. Sokaklara dalınız. Elinizi çuvallarınıza daldırınız. Armağanlar dağıtınız. Armağanın en mutlu ettikleri de çocuklardır. Çocuklara karşı cömert olmalısınız!”

Bu kişinin Noel Baba olduğunu anlamıştı Müge. Noel Baba da uzaklaştı, görünmez oldu.

Noel Baba görünmez olunca duyulur duyulmaz bir sesle dedi ki kedi:

“Hey Noel Baba! Beni de görmeliydin. Bana da armağanlar vermeliydin. Cin bakışlı, çevik, yumuşacık tüylü üç yavru armağan etmeliydin bana. O zaman sona ererdi yalnızlık acılarım. Duvar diplerinde yalnız yaşamak, yalnızlık acıları yaşamak kolay mı? Bunca kişi arasında yalnız bırakılmışım! Niçin yaptınız bana bunu peki?”

“Gurk! Gurk!” diyerek yanından geçen beyaz tavuğa baktı Müge. Beyaz tavuğun ufacak, sarı sarı civcivleri vardı yanında. Sarı tüylü civcivler siyah gözlüydü. Öylesine birbirlerine benziyorlardı ki birini diğerinden ayırmak olanaksızdı. Cickikleşerek annelerinin önünde yürüyorlardı. Anneleri durdu. O zaman civcivler de durup cickikleşmeyi kestiler.

Beyaz tavuk dedi ki yavrularına:

“Önceden de söyledim ya yine söyleyeyim. Umut-suzluğa yer yok yaşamımızda...”

Civcivler koro yaptılar:

"Umutluyum.

Umutlusun.

Umutlu.

Umutluyuz.

Umutlusunuz.

Umutlular."

Civcivler susunca beyaz tavuk söze girdi:

"Umutsuzluğa kapılmak yerine, yeni umutlar üretmelisiniz. Eğer yeryüzünde yiyecek bulamazsanız, yeraltında yiyecek bulacağınızı düşünüp aramalısınız. Bunun için ne yapmanız gerekir?"

Yavruları bir ağızdan yanıt verdiler:

"Eşeleneceğiz!"

"Çok güzel!" dedi anneleri.

Aralarından biri, annesinden uyarı almadan incecik sesiyle çekim yaptı:

"Eşeleneceğim.

Eşeleneceksin.

Eşelenecek.

Eşeleneceğiz.

Eşeleneceksiniz.

Eşelenecekler."

Yavrusunu dinlerken, annenin ibikleri kızardı mutluluktan. Dedi ki:

“Oh! Oh! Oh! Öğrettiklerim unutulmamış. Diğer yavrularım da biliyor mu bu yavrumun bildiklerini?”

Yavruları hep birlikte yanıt verdiler:

“Biliyoruz! Biliyoruz!”

Mutlu anneden yeni bir soru dinledi yavruları:

“Karnımızı doyumak için, geçmiş zamanda neler yapmıştık?”

Civcivler, derslerine iyi çalışmış öğrenciler gibi hemen yanıtladılar:

“Eşelendim.

Eşelendin.

Eşelendi.

Eşelendik.

Eşelendiniz.

Eşelendiler.”

Güleç yüzle konuştu on iki yavrulu anne:

“Sevgili yavrularım!

Geçmişte olup bitenleri, geçmişte yaşanılanları iyi bilmenizde yarar vardır. Geçmiş iyi öğreneceğiz ki içinde yaşadığımız zamanın değerini iyi bilelim...

Buğday, darı, mısır önemsemiğimiz yiyeceklerdir. Bu yiyeceklere kavuşabilmek için geçmiş zamanlarda neler yapılmıştır, ne gibi çalışmalarda bulunulmuştur

acaba? Bunu bilebilmek için geçmişi araştırmalı, geçmiş öğrenmeliyiz. O zaman atalarımızın ne gibi yorgunluklar yaşadığını öğrenir, şimdiki zamanımızın rahatlıklarını daha iyi anlamış oluruz. Bu söylediklerimi unutmayacaksınız, değil mi?"

Civcivlerden yine koro dinledi Müge:

"Unutmayacağım.

Unutmayacaksın.

Unutmayacak.

Unutmayacağız.

Unutmayacaksınız.

Unutmayacaklar."

Tavuk anne yine konuştu:

"İlerleyelim yavrularım! Yeryüzünde bulamazsak, yeraltında yiyecek arayalım. Ama umutsuzluğa düşmeyelim. Umutsuzluk güçsüzleştirir kişiyi. Gücsüzler yok olur gider! Tavuklar yok olmamalı. Tavuk halkı yaşamalı dünya durdukça!"

Anne tavuk yürüdü geniş adımlar atarak. Onun geniş adımlı yürüyüşüne uyum sağlamak, sürüden ayrılmamak için yavrular hızlı adım yürüyüşteydiler. Bu sevimli aileye gülümseyerek bakıyordu Müge. Tren sesi duyunca onlardan çevirdi bakışlarını. Art arda sıralanmış bol ışıklı vagonları, görkemli lokomotifini görünce coşkuya kapıldı. Trene doğru koştu...

Acaba Almanya'ya mı gidiyordu, Almanya'dan mı geliyordu bu tren? Kendisi için Almanya'dan gelmesi daha iyiydi. Annesiyle babasını getirir, hemen şuracıkta görüşürler, kucaklaşırlardı. Ama Almanya'ya giden tren, anneyi babayı götürürdü. Onları götürmesi hiç iyi değildi. Öylesi trenleri sevmiyordu Müge...

Geniş, hızlı adımlar atarak seyirttiği için trenin yanına çabuk vardı. Yolcu vagonlarında insanlar oturuyordu sıra sıra. Koltukların tümü doluydu. Ama kırıltısızdı yolcular. Hem de tümü birbirine benziyordu. Beyaz tavuğun civcivleri nasıl birbirinin aynıysa bu trenin yolcuları da öyleydi.

İnsanların neden kıpırdamadıklarını ve birbirlerine benzediklerini öğrenmek için birilerine sormalıydı. Çevresine bakındı. Eyvah! İstasyon binasının içi, önü insansızdı. Oysa istasyonlar insanla dolu olurdu trenler gelirken, giderken. Şimdi niçin insansızdı bu istasyon?

Birden yalnız hissetti kendini. Ah şu trendekiler benzeşmeseler, kıpırdasalar ve konuşsaydılar ah! O zaman sorar, öğrenirdi bu trenin Almanya'ya mı gittiğini yoksa Almanya'dan mı döndüğünü...

Tren birden düdükle çalıp sarsıldı. İnsanların kıpırdamaya başladıklarını ve farklılaştıklarını gördü. Herkes değişik giysili, değişik yapılıydı şimdi. Hareket ediyor, gülümsüyor, karşılıklı konuşuyorlardı.

Annesini babasını görmeye çalıştı aralarında. Ağır adım yürüyor, camların gerisindeki insanlara bakıyor-

du bir bir... Ay o da ne? Babaannesini trenin içinde görmesin mi?

"Nereye gidiyorsun babaanne?" diye seslendi.

Selime Hanım yanıt verdi:

"Ben oğlumü özledim. Sevgili Necdet'imi göresim geldi. Almanya'ya gidiyorum. Almanya'ya!"

Tren hızlı bir yürüyüşe geçmişti. Müge de koşma hızını çoğalttı. Babaannesine dedi ki:

"Beni de almalısın babaanne, beni de! Ben de çok özledim onları."

"Seni alamam Müge!"

"Niçin alamazsın babaanneçim?"

"Oralarda beni üzersin. Kendi başına gezilere çıkar, kaybolursun."

"Yanımdan hiç ayrılmam. Söz veriyorum babaanneçim, söz!"

"Yine de alamam."

"Niçin peki? Bana inanmıyor musun?"

"Trende yer yok kızım, trende yer yok!"

"Kucağında giderim."

"Olmaz! Koskocaman kız oldun. Küçük olmadığını sen de söylemiyor musun? Öyleyse kucağında olamazsın..."

Müge soluk soluğa koşmayı sürdürürken sordu:

"Peki ben ne yapacağım yanımda sen olmayınca?"

"Yıldızlara git, yıldızlara! Yıldızdaki ışıktan salıncağa bin. Yıldızdan yıldıza sallan. Çok eğlenirsin..."

Müge yanıt verdi:

“Ama beni ışıktan salıncağa bindirmiyorlar. Gölge veren birini o salıncağa almıyorlar babaanneciğim...”

Babaannesi:

“Eve dön öyleyse. Lili’ye bakarsın. Onunla arkadaşlık edersin,” dedi.

Torunu şöyle yanıt verdi:

“Lili konuşmayı bilmiyor ki... O yalnızca ötüyor. Ben hep Lili’nin ötmesini mi dinleyeceğim? Hep dinlemek canımı sıkar benim. Konuşacağım biri olmalı yanımda. O da sensin. Biz seninle hep konuşuyorduk, unuttun mu?”

Babaannesi uyarıda bulundu:

“Koşma! Düşeceksin yavrum, koşma! Bir yerlerine bir şeyler olur. Sonra ben ne derim Almanya’daki anene, babana?”

Müge hırçınlaşmıştı:

“Koşacağım işte! Daha da hızlı koşacağım! Hem de trenin önüne çıkıp onun yolunu keseceğim!”

Trendekilerin tümü birden kahkaha attı:

“Hah hah haaa! İlahi küçük kız! Küçük kız akli işte!”

Küçük kız onlara aldırış etmedi. Daha da hızlı koşmaya başladı. Trenden ilerideydi şimdi. Karşısına geçti taşıtın. Yaklaşan trene ellerini dayadı. İleriye gitmesine izin vermeyecekti.

Ama birden küçüldü, küçüldü tren! Vitrindeki şekline, büyüklüğüne dönüştü hızla!

Şaşkın kız:

“Eyvah küçüldü! Peki niçin küçüldü? Niçin değışti bu tren? Beni Almanya’ya götüremez artık!”

Kendi kendine söyleniyordu. Bakışlarını gökyüzüne çevirdi. Işık Abla’yı görmek istiyordu. Işıklar gözlerini kamaştırdı. Ellerini gözlerine götürdü. Doğrudu. Babannesinin kucağında olduğunu gördü. Hemen sıyrıldı kucağından.

Selime Hanım:

“İyi ettin de biraz uyudun. Haydi çocukların arasına katıl biraz. Ama arada gelip beni gör. Uzaklara gitme, e mi benim akıllı kızım?”

Torunu yanıt vermedi. Boya kutularının bulunduğu yere doğru yürüdü. Orada resimlemeye katılmamış küçük çocuklar, bir de köpek vardı.

Köpek ufacık yapılı, uzun gri tüylüydü. Başındaki tüy bolluğu minnacık siyah gözlerini kapatıyordu. Tüylerinin gerisinde kalan gözleriyle, görme işini nasıl gerçekleştirdiği şaşırtıcı geliyordu herkese.

Küçücük köpeğin adı “Mavi”ydi.

Mavi, dört yaşındaki Çağıl’ın yanında, yakınında duruyordu hep. Çünkü onun köpeğiydi. Aynı evde birlikte yaşıyorlardı.

Mavi’yi çok seviyordu Çağıl. Sevdiği köpeğini sevindirmek için, sırtını resimlendirmeyi düşündü. Parmağını kırmızı boyaya daldırarak kendisinden hiç ayrılmayan Mavi’nin sırtına sürdü. Çocukların hiç hoşuna gitmemişti Çağıl’ın davranışı. Mavi aldırış etmemişti. Çünkü o Çağıl’ın her yaptığına alışkındı. Onu

kucağına alır, ön ayaklarından tutup oynatırdı, başka şekilde de davranışları olurdu. Mavi bunlara alışkın olduğundan, hiç ses çıkarmazdı küçük sahibine.

O sıra Bihrat Bey yanlarından geçiyordu. Çocuklardan Fazıl:

“Bihrat Amca! Var ya!..” dedi.

Ressam durup sordu:

“Ne oldu çocuğum?”

“Çağıl, Mavi'nin sırtına resim yaptı. Köpeklerin sırtına resim yapılmaz, değil mi? Onların da bizim gibi canı var...”

Bihrat Bey gülümseyerek yaklaştı.

“Öyle mi Çağıl? Mavi'nin sırtına resim mi yapıyor-sun gerçekten?” diye sordu.

Çağıl yanıt vermedi. Ressam, Mavi'ye baktı. Yerde rahat bir yatış içinde olan küçük köpeğin sırtındaki boyayı gördü. Bu aykırı bir resimlemeydi işte! Kendisine yanıt vermeyen Çağıl'a:

“Köpeklerin sırtına resim yapılmaz! Hiçbir yeri resimlenmez köpeklerin. Haydi temizleyin bu aykırı resimlemeyi!” dedi.

O sıra boya kutusuna yaklaşan resimci kızlardan birine:

“Şu köpeğin sırtına boya sürülmüş kızım. Zahmet olacak ya yıkayıp çıkarın şunu,” dedi.

Resimci kız da:

“Peki efendim,” diye yanıt verdi.

Beşinci sınıf öğrencisi Feriha, gülümseyerek yaklaştı küçük köpeğe. Su kovaşından su aldı avcuyla. Mavi'nin sırtındaki boyayı yere döktü. Bunu birkaç kez yaptı. Uzun yumuşak tüyleri ovdu. Mavi'yi boyalarından arındırdı sonunda. Çağıl da bir daha böylesi aykırılıklara yönelmedi.

Resimler Üstüne Konuşmalar

Bürosundan çıkan Mimar Cengiz Bektaş, eğik ağacın yanında oturan Selime Hanım'a yaklaştı. Yaşlı kadın yorgun görünüyordu.

"Merhaba Selime Hanım! Dinleniyor musunuz?" diye sordu.

Selime Hanım:

"Merhaba Cengiz Bey oğlum. Kızı kucağımda uyuttum. Biraz önce uyandı da çocukların yanına gitti. Ben de burada kalakaldım işte!" diye yanıt verdi.

Mimar gülümsedi.

"Bugün çok korkulara kaptırdınız kendinizi! Onca telaşa, korku yaşamaya gerek yoktu oysa..."

"Ah sorma Cengiz Bey oğlum! Korkmak ki ne korkmak! Yüreğim ağzıma geldi! Yüreğim yandı durdu! Ne yapayım? Annesi babası bana emanet ettiler çocuklarını. Bana güvenerek çalışıyorlar Almanya'da. Başına bir iş gelecek diye ödüm kopuyor. Ne demişler. 'Emanetin bağı yufkadır.' O da bana emanet. Emanete bir şeyler olmasın diye titriyorum üstüne. Çok tit-

remek de iyi olmuyor mu ne? Baksana böylesi işler geliyor başımıza! Geçenlerde de üstüne kaynar sular dökülecek, neredeyse yanacaktı yaramaz! Ucuz atlattık şükürler olsun...”

Selime Hanım, gülümseyerek kendisini dinleyen mimara anlatmayı sürdürdü:

“Bu kız benim en küçük torunum. Seviyorum da kendisini. Bende torun çok. Diğer torunlarımı sevmiyor muyum? Seviyorum Cengiz Bey oğlum, seviyorum. Kuşkusuz diğer torunlarımı da seviyorum. Kırk çocuk büyütmişe, ‘Bunca çocuğu nasıl büyüttün?’ demişler de o, ‘en küçüğünü seve seve büyüttüm!’ demiş. Benimki de o hesap. Bunu hem seviyor hem de emanet olduğu için başına bir şeyler gelmesinin korkusunu yaşıyorum... Başına bir şeyler gelirse kendimi bağışlayamam. Kederimden düşer ölürüm inan olsun ki...”

“Aman efendim, Allah korusun! Başına ne gelecek bunca dikkatli babaannesi varken? Siz kendinizi çok korkutuyor, korkunuzun etkisiyle telaşlanıyorsunuz. Olayları daha soğukkanlı değerlendiriniz. Her çocuğun böylesi davranışları, dalgınlıkları olur...”

Selime Hanım:

“Onu aradığım sıra içimden dedim ki Cengiz Bey oğlum: ‘Eğer torunumu bulur, torunuma kavuşsam; iyiliklerde, ikramlarda bulunacağım. Çocuk sevindireceğim güzel Allah’ım,’ dedim. Şimdi de torunuma kavuşmuş bulunuyorum. Acaba buradaki ço-

cukları sevindirsem, adağımı burada yerine getirsem, olur mu sizce?"

Cengiz Bey, sakalının bıyığının çevrelediği ağızda-ki sağlam beyaz dişlerini göstererek kahkahayla güldü.

"İlahi Selime Hanım! Niçin olmasın. Bunlar da çocuk işte! Hem de çevre için, güzellikler için iyi niyetle çalışan, yorulan çocuklar! En anlamlı ikram, en anlamlı sevindirme bunlara yapılandır bence!" dedi.

"Yani uygun buluyorsunuz?"

"Elbette Selime Hanım, elbette..."

"İyi öyleyse. Gidip manav Haydar Efendi'ye söyleyeyim de meyve hazırlasın çocuklar için. Erik, çilek yediler. Ben de yenedünyayla sevindirsem olur mu ki?"

"Olur ya. Niçin olmasın?"

Selime Hanım'ın yüreğinde ılık rüzgârlar esmiş gibi oldu. Birden yorgunluklarından arınmış, kendini çok dinç hissetmişti. Ayağa kalktı.

"Acaba çocukların meyvesini şimdi mi getirmeli, sonraya mı bırakmalı Cengiz Bey oğlum?" diye sordu.

Mimar, düşüncesini açıkladı:

"Sonraya kalmalı bence. Şimdi işin, çalışmanın içindedeler. En iyisi iş bitiminde ikramda bulunmak olacaktır."

"İyi öyleyse. Gidip söyleyeyim de bolca yenedünya hazırlasın Haydar Efendi! Hem de yıkatsın. Kese kâğıtlarına böldürtsün. Çocukların eline temiz temiz verelim sevindirmeliği. İyi olmaz mı?"

“İyi olur...”

Selime Hanım hemen yürüyüşe geçti. Manavda meyve kalmaz korkusuyla gidiyor gibiydi, aceleci yürüyüşüne bakılırsa...

Mimar da bir araya toplanmış yetişkin kişilere doğru yürüdü. Onlar ayaktaydılar. Ressamın, çocukların resimleriyle ilgili konuşmasını dinliyorlardı. Diyordu ki Bihrat Mavitan:

“Kırmızı renk hem kız, hem erkek çocuklara çekici geliyor. Gördüğünüz gibi resimlerde kırmızı çok kullanıldı. Ama turuncu renge onca yakınlık, onca sevgi duymuyor çocuklar...

Kızlar çoğunlukla süslemecilik, ev, ağaç, kelebek, gökkuşağı, papatya, kuş resimleri yaptılar.

Erkek çocuklar da ev, uçak, araba resimleri üretmeye yöneldiler. Bazıları da silah yapma heveslisiydi.

Erkek çocuklarda gözlemlediğim bir durum; resimleri birbirinden uzak yapıları, resimler arasında boşluklar bıraktıkları oldu.

Kız çocuklar; erkek çocukların bıraktığı boşlukları resimlerle, boyalarla doldurdular. Demek oluyor ki; kız çocuklar resimlemede ‘birleştirici’ oluyorlar...”

Dinleyicileri olanca dikkatleriyle ressamı dinliyorlardı. O da meraklı yetişkinlere açıklamalarını sürdürüyordu:

“Resim yapmada başarılı olanlar belirlendikçe; başarısızlar ya da bu konuda kendine güven duymayan-

lar öylelerine yaklaşmaya başladılar. Kendilerinin yapamadıklarını, yapabilenlere yaptırıyorlardı.

Bakın şu kısa boylu, küçük görünümlü erkek çocuk, yanındaki uzun boylu, büyük erkek çocuğa şöyle dedi:

‘şuraya bir kuş yapmak istiyorum. Ama kuşum güzel olmuyor! Bana iyi bir kuş yapsana.’

Büyük de küçüğün isteğini yerine getirdi. Böylece imecede yardımlaşma duygusu, bilenlerden öğrenme yaşandığını gözlemiş olduk. Böylesi duyguların doğmasına, gelişmesine yardımcı oldu imece çalışması.

şu saçları çok kısa kesilmiş küçük kız da yanındaki ne:

‘Bana gökkuşağı yapmakta yardımcı olur musun ablacığım?’ dedi.

Abla, gerekeni yaptı.

Küçük çocuklar boyayı bilinçsiz sürüyorlar. Ama olsun. Resim yapma sevgisi, iş başarma coşkusu böyle böyle gelişecek.”

Mimar girdi söze:

“Bihratçığım! ‘iş başarma’ dedin de... Nasıl da ilerlettin işi? Ben buna çok şaşıyorum. Seninle ilk konuştuğumuzda ben, ‘Bu iş için iki gün yeter,’ demiştim. İçimden de yetmeyeceğini düşünmüştüm ama. Galiba bugün bitecek işimiz. Çocukların bunca üretken oluşu çok düşündürücü, değil mi?..”

Ressam:

"Çocuklar enerji üstünlüğüne sahiptir. Biz onları yoramayız, onlar bizi yorarlar," diye açıkladı düşüncesini.

Yazar:

"Çocuklarla yarışabilir miyiz koşuda, oyunda?" diye sordu.

Mimar:

"Olası mı Mehmetçiğim? Ben, benden elli yaş küçük oğlum Çağıl'la nasıl yarışabilir, nasıl başa çıkarım? Her zaman o beni yoruyor! Yorar da..." dedi.

Diğerleri:

"Doğru!"

"Çok haklısın!"

"Çocuk sürekli hareket halinde olmasına rağmen yorgunluktan yakındığı duyulmamıştır!" dediler.

Ressam, resimcilere doğru yürüdü birden. Çalışkanlardan bir erkek çocuğa yaklaşarak omzuna dokundu parmak ucuyla. Beşinci sınıf öğrencisi Yıldırım Dinç dönüp bakınca sordu:

"Ne yapıyorsun?"

"Şuraya 'Aslan Fenerbahçe' yazacaktım!" dedi Yıldırım Dinç.

Rehber karşı çıktı buna:

"Yooo! Bu olmaz işte. Yazı yazmak yok! Yalnızca resim yapacağız, resim! Biz resimleme çalışması içindeyiz. Resim içine yazı karıştırmak, çalışmamızda aykırılık olur. O harfi kov bakalım oradan! Bir daha da yazıp aykırı çalışmaya yönelmeyelim, olur mu?"

"Peki," dedi Fenerbahçeli Yıldırım Dinç.

Üç çocuk ötedeki resimciye yaklaştı bu kez ressam. O bir kalp resmi yapmıştı. Şimdi de kalpten geçen oku oluşturmaya çalışıyordu. Ona da sordu:

"Ne yapıyorsun?"

Resimciler arasında en uzun boylu, en gelişmiş bedenli olan Haluk yanıt verdi:

"Kalp yapmıştım. Şimdi de içinden geçen okunu yapıyordum."

"Yooo! Bu olmaz işte. Kalp en önemli, en duyarlı varlığımızdır. Ona ok saptamak olmaz. Çünkü ok saptanmış kalp, işlevini yitirir. Bir yaşam sona erer o zaman. Biz acıların, ölümlerin resmini yapmayalım sokağımıza. Resimlerimizde canlılık, yaşama coşkusu, yaşama sevinci olmalı. Öyle olmayan resimler, yapıtlar neye yarar? Haydi kov bakalım o resmi oradan!"

Yetişkinler İmecesı

Çalışanların, resim üretenlerin hep seyircisi olarak kalmak olur muydu? Bu davranışları sıkıcı, aykırı gelmeye başlamıştı yetişkinlere. Bunca çocuk böylesine yoğun bir çalışma, üretme içindeyken kendileri ne yapıyordu? Ayakta bekleyerek sürekli onları izlemekten başka bir şey yaptıkları var mıydı? İş yapmalı, onlar da bir şeyler üretmeliydi. Bunu aralarında konuştular. Asker emeklisi Emin Bey, arkadaşları adına konuştu ressamla:

“Bihrat Bey! Çocuklar çalışıyor, biz de sadece seyircilik yapıyoruz. Burası stadyum değil ki bazıları koştursun, diğerleri seyretsin. Biz yetişkin kişiler olarak çalışmak, imeceye katılmak istiyoruz. Bize de bir duvar verebilir misiniz? Bu arkadaşlarımdan dileği, isteğidir,” dedi.

Bihrat Bey:

“Hay hay albayım! Siz istedikten sonra niçin olmanız? Buyurun! Bitişik duvar da sizin resimleme alanınız olsun,” diye yanıtladı.

Kadınları erkekleri yetişkinler grubu işe girişti. Bir saat kadar çalıştılar. Ama resimleri beğeni kazanmadı. Onların yaptıkları, çocuklarınkı kadar sevimli, canlı, etkileyici olmamıştı!

Çocuklar kadar başarılı olamayışları üzmüş, biraz da utandırmıştı kocaman insanları. Hanımlardan biri üzgün bir şekilde sordu:

“Peki biz niçin çocuklar kadar başarılı olmadık Bihrat Bey? Niçin onların resimleri gibi sevimli, etkileyici resimler üretemedik?”

Bihrat Bey yanıt verdi:

“Çünkü çocuklar içlerinden geldiği gibi resim yapıyor. Onlar işe yürekten, coşkuyla giriyorlar. Bu nedenle resimleri canlı, etkileyici, sevimli oluyor. Coşkuyla yapılan resimler beğeni kazanır. Öylesi resimler etkiler bizi. Yetişkinler çocuklar kadar içtenlikli davranmıyor. Kendilerini zorlayarak beğeni kazanmak amacıyla resim yapıyorlar. Zorlama olunca; üretilen çok sıcak,

çok etkileyici olmaz. Sevimliliğe ulaşmaz. Bu nedenle yetişkin arkadaşlarımız başarılı olamaz. Yaptıkları çocuklarınkı kadar sevimlilik kazanamadı...”

Resimlemede başarısızlığa uğrayan yetişkinler rahatsızdı. Bu imece gününde de böylesine işsiz güçsüz beklemek hoşlarına gitmiyordu. Nasıl etmeli de küçükler gibi zamanı değerlendirmeliydiler? Kendilerinin de bu sokağın güzelleşmesine katkıları olmalıydı.

Emekli Albay Emin Bey ortaya konuştu:

“Sayın hanımlar, beyler!

Böyle dinlenerek böyle çalışanların seyircisi olarak mı geçireceğiz şu güzel günümüzü? Resimlemede başarılı olmadık. Bari mıntıka temizliği yapalım. Çevremizi temizleyelim. Sokağın engebeleri yerlerini düzleştiririm. Sulayıp süpürelim. Resimlenen sokağımız aynı zamanda temizliğe, düzgünlüğe kavuşsun. Öyle yaparsak resimler daha canlı, daha güzel görünür. Temiz bir sokakta buldukları için belki de sevinirler. Ne dersiniz komşular?”

Komşular ne diyecekti? Emekli subayı alkışladılar...

Herkes böyle bir öneri, böyle bir rehber kişi bekliyormuş meğer! Hemen işe koyuldular. Çevredeki atık kâğıtları, naylon parçalarını, çöpleri yani her fazlalığı toplamaya koyuldular. Kısa zamanda tüm atıklardan arındı çevre.

Sokaktaki boş arsa çok engebeliydi. Geçmiş günlerde dökülmüş toprak nedeniyle ufacık bir tepeciğe sahipti. Bu tepeciği düzeltmek, orayı çocuklar için oyun

yeri olarak hazırlamak iyi olmaz mıydı? Emin Bey mimara açtı bu düşüncesini. Mimarın siyah gözleri ışıldadı birden.

“Aman ne güzel düşünce! Aman ne hoş olur albayım! Bunu şimdiye kadar hiç düşünmemişiz ki? Akıl edebilseydim inan olsun işçi tutar, işçi çalıştırır, söylediginizi daha önceden yapardım. Hemen işe koyulalım. Canla başla çalışalım. Sokağımız o zaman ‘sokak’ olur işte!” dedi.

Evlerden kazma kürek getirtildi. İçtenlikle bir çalışmadır başladı. Resimlemedeki başarısızlıklarını unutturmak istiyordu sanki yetişkin kişiler. Olanca güçlerini sonuna kadar harcıyor, işe yürekten sarılıyorlardı. Çevrenin düzeltilmesi, sulanıp süpürülmesi çok zaman almadı.

Altüst edilmiş, sulanmış topraktan hoş bir koku yayılıyordu. Böyle koku duymak şaşırtıcı, rahatlatıcı oluyordu kentte.

Üryanizade Sokağı’na bir şeyler yazılıp çizildiğini, orada pek çok insanın toplanmış olduğunu duymuştu semt polis karakolunun başkomiseri. Neler olup bittiğini öğrenip bilgi getirsinler diye iki polis memurunu yolladı oraya.

Polisleri görünce bakanlar, fısıldaşanlar oldu. Ardından da kendiliğinden sessizlik oluştu...

Polisleri Bihrat Bey karşıladı:

“Buyrun beyler! Hoş geldiniz!” dedi.

Genç polislerden biri:

“Hoş bulduk. Neler olduğunu merak ettik de...” diye karşılık verdi.

Ressam:

“Duvar sahiplerinden izin alarak resimleme çalışmalarına giriştik. Bu sokağın güzelleşmesini, kirli bakımsız duvarlardan kurtulmasını istiyoruz. Resimlemeyi de çocuklar sürdürüyor,” diye konuştu.

Çalışmalara seyirci oldu memur beyler. Tamamlanmış yerlere baktılar. Yüzlerinde gülümsemeler oluşmuştu. Bir zaman sonra:

“Hoşça kalınız! İyi çalışmalar!” dediler.

İsteksiz isteksiz yürüyüp gitti genç polisler.

Gülümseyen Sokak

Güneş son ışıklarını çınar yapraklarında, evlerin çatılarında gösterirken tüm işler bitmişti. Çalışanlar özenle yıkanmaya, temizlenmeye koyuldular rehberin buyruğu gereği. Çevre evlerden gerekli yardımları görüyorlardı yine...

O sıra Selime Hanım'ın ismarladığı yenedünya sandıkları getirildi semt manavının iki adamıyla. Ressam, meyvelerin dağıtımını yaptırmadı. Sandıkları uygun bir köşeye bıraktırdı. Temizlik işinin bitmesini istiyor olabilirdi.

Temizlenme işi de bitti. Artık iş kalmamıştı. Evlere yollanmak gerekmez miydi? Ama hiçbirinde böyle bir düşünce, istek yoktu. Bu sokak, evleri kadar sevimli,

evleri kadar sıcak geliyordu çocuklara, yetişkinlere. Gözler duvarlarda, gözler resimlerdeydi. Resimler arkadaşları, kardeşleri, çocuklarıydı sanki! Onları bırakıp gitmek gelmiyordu hiçbirinin içinden. Burada yüreklerini okşayan gizli bir el vardı... O eli tepmek, o elin uzağında olmak gelmiyordu içlerinden.

Akşam serinliği dolmuştu sokağa. Ardından akşamın mavi karanlığı serinlikle birleşti.

Selime Hanım'ın çocuklara ikramı olan yenedünyaları dağıtırmayan ressam, elinde korlaşmış ateşle dolu bir mangalla görüldü. Ayakta bekleyen insanların yakınına bıraktı ateş dolu mangalı. Dedi ki:

"İkinci, üçüncü mangallar da gelecek hanımlar, beyler. Buraya coşkularımız, dostça duygularımız sındi. Buraya emek verdik. Ayrılmak güç gelecek. En iyisi bu gece burada olmak. Akşam yemeğimizi burada yiyip burada karnımızı doyurmak..."

Resimcilere şölen var bu akşam bu sokakta. Onlara sucuk, pirzola yedireceğiz. Cengiz Ağabey'le birkaç arkadaş, dost bu işi yoluna koyduk. Resimciler dışındaki sayın bayanlar, sayın baylar da dışarıdan bir şeyler getirerek burada yemek yiyebilirler istiyorlarsa. Herkes mangalları kullanarak 'kendin pişir kendin ye' yöntemiyle akşam yemeği yiyebilir. Böylece karınlar doymuş olarak gidilir evlere..."

Bihrat Bey'in konuşması neşe, canlılık yaratmıştı insanlarda. Çarşıya yollananlar, para toplayanlar, birbirlerine neler alması gerektiğini söyleyenlerin telaşı ya-

şanıyordu şimdi. Herkes burada olmaya, akşam yemeğini resimlendirilmiş Üryanizade Sokağı'nda yemeye kararlıydı besbelli...

Çok geçmedi, mangalarda etler cızırdamaya, iştah açıcı et kokusu çevreyi sarmaya başladı. Pişirilenler ayakta tüketiliyor, meyve suları ayranlar ayakta içiliyor, herkes bu biçim yemek yemeden memnun görünüyordu. Bol bol yiyip içtiler. Karınlarını bir güzel doyurdular açık havada. Evlerde olsalardı böylesine iştahlı olabilir, yemekten böylesine zevk alabilirler miydi?

Cengiz Bey, Selime Hanım'a takılmadan edemedi:

"Bugün en büyük harcamayı siz yaptınız Selime Hanım. Sandık sandık yenedünyalar için kaç Euro harcadınız peki?"

"Aman olsun! Aman yesin çocuklar! Çok şükürler olsun ki başına bir şeyler gelmeden bulabildim emanet torunumu. Euro da harcamadım Cengiz Bey oğlum. Bildiğin kendi paramızdan verdim manav efendiye..."

Üryanizade Sokağı kuşkusuz dünden daha güzeldi bugün. Bu güzelliği birlikte çalışarak oluşturmuşlardı. Bu sokak bugün daha yakındı kendilerine. Buraya daha çok gelecek, temiz tutacak, koruyucu olacaklardı. Çünkü kendi yapıtları, emekleri vardı şimdi.

Saat ona gelmişti. Yine de evlere dağılmak, buradan ayrılmak isteği yoktu sokaktaki insanlarda. Emekli Albay Emin Bey, artık evlere gitmenin uygun olaca-

ğını düşündü. Ayrılmadan önce birkaç söz söylemek geçti içinden. Dedi ki:

“Sevgili çocuklar!

Sayın hanımlar, beyler!

Şunu anladım ki bu sokak gülümsüyor! Bundan önceki günlerde de ağlıyormuş meğer!

Bakımsız, hor kullanılan, kirli sokaklar ağlar. Onların görünüşlerine bakarak anlayabiliriz bunu. Şimdi şu sokağın gülümsediğini görünüşe bakarak anlamıyor musunuz?

İnsan eli, insan emeği bu sokağı gülümsetti. Dilerim diğer sokaklarımızın tümü böylesine gülümserliğe kavuşur.

Elimden gelseydi, sokağımızın adını değiştirdim. ‘Gülümseyen Sokak’ adını verdirtirdim.”

Öteden, yaşlı bir kadının sesi duyuldu:

“Olmaz efendim! Biz sokağımıza, ‘Üryanizade Sokağı’ demeye alışkınız. Bildik bileli böyledir bu. Sokağımızın adını değiştirtmeyelim. Eğer bir değişiklik gerekiyorsa ‘Gülümseyen Üryanizade Sokağı’ şekline getirebiliriz. Bu uygun da düşer. Çünkü rahmetli Üryanizade de hiç kuşkusuz gülümsemiştir yaşarken...”

Gülüşmeler doldurdu çevreyi. Albay Emin Bey, insanlara dağılmak için öneride, uyarıda bulunmanın gereksiz olduğunu düşündü o sıra...

ÇAĞDAŞ ÇOCUK

MINİ SETLERİMİZ

Mini Set-1

AYA KURDUM SALINCAK
ARILAR ORDUSU
BİZ VARIZ
DİLMUN'UN AKILLI KEDİLERİ
DOKUNDUĞUM ALTIN OLSUN
KALP DE YÜRÜR
KAR YILDIZLARI
KANATSIZ KUŞLAR
KEBAN KUŞLARI
YEDİ RENKLİ DÜNYA ÇOCUKLARI

Mini Set-2

BİR KÖY ÇOCUĞU
ÇITLEMBİK AĞACI
ÇOBAN GEÇMEZ
ELMA AĞACI
KESEKÂĞIDI USTALARI
KÜÇÜK GAZETECİLER
KÜÇÜK GAZETECİLER
UMUT ZORU YENER
YAVRU YUNUSLAR EKİBİ
YEŞİL EV

Mini Set-3

14 YAŞ ORADA
AYTEN İLE NURTEN
BİSİKLETLER DE UÇAR
GÜÇLÜKLERİ YENEN ÇOCUK
KÜÇÜK RESSAM
MERDİVEN
PİLLİ BEBEK
ŞEFTALİ DEDE
YARAMAZLAR KUYUSU
YEŞİL KIZ

Mini Set-4

AYIN ARKA YÜZÜ
BANA GÜNEŞİ ANLAT
DAĞDAKI KAYNAK
DEPREM KUŞU
DÖRT BOYNUZLU KOÇ
KIZIN ADI CANDAN
KÖR GÜVERCİN
METELKSİZ GEZİ
SEVGİ ARAYAN ÇOCUK
UÇUP GİDEN KENT

ÇAĞDAŞ ÇOCUK
MINİ SETLERİMİZ
1-2-3-4
YAPRAK TEST İLAVELİDİR

ÖZYÜREK YAYINEVİ

Nispetiye Cad. No:8 Çağaloğlu/İstanbul
Tel: (212) 513 04 17-520 83 83 Faks: (212) 520 22 85
www.ozyurekyayinevi.com